Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kiokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasznant "Lietuvę" reikia draugia ir prenumeratą prikiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and I guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 50 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 13 Gruodžio (December) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Naujas prezidentas iszleido savo rasztą, kuriuom iszreiszkia savo, arba geriaus sakant, savo partijos mierius. Raszte jo nieko ypatiszko nėra, nėra nieko tokio, ko republikoniszkos partijos vadovai ne butų seniau pasakę. Prezidentas Roosevelt apie prietikius su Europos tautoms nieko ne kalba. Prekystą su kitais krasztais remia ant traktatų, paremtų ant pamato do, ut des (duosiu tau, jeigu tu man duosi). Europos vienog vieszpatystės nesiskubina ant tokio prezidento užmanymo atsiliepti, prieszingai, ten veik visur rengia didesnius muitus ant Amerikos tavorų, veik visuose krasztuose reikalauja apsunkinimų Amerikos prekystai, kadangi ji seniai neiszpasakytai pakėlė muitus ant atgabenamų isz Europos tavorų. Vokietijos pritarianti randui laikraszcziai reikalauja, kad Amerika pirma numažintų muitus, kurie neiszpasakytai prie Mc Kinleyo prezidentavimo likosi pakelti, o paskui, girdi, Vokietija galės tartiesi apie traktatus. Prancuzija dar prie Mc Kinleyo administracijos padarė sutarimą apie muitus, bet to sutarimo Washingtono senatas neužtvirtino. Todėl dabar nieks ir nesiskubina pradėti naujas tarybas, kadangi sutarimą gali atmesti senatas, o tas turėtų užgauti garbę daranczio derybas krašto. Europoj todėl Amerika ne gali laukti numažinimų muitų nuo jos tavorų, greicziau muitai visur bus pakelti; dabar visi krasztai rengiasi atlyginti Amerikai už jos pirma pakeltus muitus ant svetimų tavorų.

Toliaus prezidentas Roosevelt reikalauja apsunkinimo ateivystės. Kadangi tikri amerikonai, arba teip vadinami yankeej, nekenczia kitokios kilmės žmonių, ir kad terp paczių ateivių nėra vienybės ir supratimo savo reikalų, tai nors tikri yankeej tveria tik treczdalį Suvienytų Valstijų gyventojų, tai bent sziuom kartu be abėjonės bus apsunkinta ateivystė ypacz ne apszviestiems, ne mokantiems nė raszyti, nė skaityti ateiviams. Vokiszki laikraszcziai kvieczia visus ateivius, taigi ukėsus ne angliszkos kilmės, susiprasti ir susijungti į kruvą ant pasipriesznimo isznaudojimui isz pusės tikrų amerikonų.

Toliaus prezidentas savo raszte primena apie sutartį padarytą su Anglija, kuri daleidžia Amerikai savo kasztais nukasti kanalą per Nicaraguos siaurumą. Sutartis ta vienog dar senato ne užtvirtina; jis gali joje padaryti tokias permainas, ant kokių Anglija galės nesutikti.

Prezidentas daleidžia kitiems krasztams, nesutikimuose su kitoms Amerikos republikoms, ant iszgavimo savo pinigų, užimti miestus ir muitinyczias, bet nedaleidžia kam nors užimti nors mažiausią žemės szmotą.

Kubai žada neprigulmystę, tik ne žinia, kaip tą senatoriai norės suprasti; jie nori Kubą amžinai pasilaikyti, teip kaip ir Filipinų salas. Kitoms naujai gautoms valdyboms, kaip antai Porto Rico ir Havai saloms, prezidentas žada suteikti territorijų tiesas ir tiki, kad gyventojai bus laimingais. Nežinia vienog, ar savo laimę gyventojai teipjau supranta kaip ir prezidentas Roosevelt.

Svarbiausiu reikalavimu prezidento yra: idant į Ameriką butų uždrausta atkakti anarchistams. Prezidentui mat rodosi, kad anarchistai gali atsirasti tik svetur. Tuom tarpu Amerikoj, per szimtą metų jos neprigulmystės, likosi nužudyti trys prezidentai: Lincoln, Garfield ir Mc Kinley, o jų užmuszėjais ne buvo isz svetur atkakę, bet visi czia gimę ir lankę Amerikos mokyklas. Taigi aiszku, kad ant gimdymo anarchistų ne reikia svetimų mokintojų, savo virszininkų užmuszėjais gali but ir czia gimę, anarchistai atsiranda ir paczioj Amerikoj ir tai gal jų czia yra daugiau negu Europoj, kur tiesos žmonių yra labiau godojamos negu Amerikoj.

Prezidentas ant galo reikalauja sumažinimo po ginklu stovinczios kariaunos, bet užtai reikalauja didesnio sudrutinimo kariszkos laivynės.

Besipriesznimas filipiniecziu nesiliauja. Pasikėlėlių vadovas Luckban bandė antru kartu atsiliepti į jenerolą Smithą, užmanydamas jam atnaujinti tarybas ant jo pasidavimo, bet jenerolas Smith jo užmanymą atmetė. Pereitą sanvaitę ne truko ant Filipinų susirėmimų, bet svarbesnių pergalėjimų ne buvo. Mokslainių užveizda, ant pasigerinimo filipiniecziams, dieną nužudymo filipiniszko patriota Risalo pagarsino už mokyklų szventą, tą dieną mokyklos apvaikszczios su didelėms iszkilmėms.

Azija.

Isz karės Chinuose, iszėmus Maskolijos, Europos vieszpatystės ne daug pelnė. Ant uždengimo kasztų, Prancuzijai reikėjo užtraukti paskolą 275 milijonų frankų; Vokietija teiposgi turi nepriteklių 180 milijonų markių, kurį reiks teiposgi per paskolą uždengti. Amerika arba Anglija mažiau kasztų turėjo, kadangi jos suvaldyme maisztų Chinuose dalyvavo tik ant pasirodymo, kareivių turėjo mažai, bet ir joms, turbut, ant uždengimo kasztų ne užteks to, ką gauna nuo Chinų.

Japonijos specialiszkas pasiuntinys, markyzas Ito, jau iszkeliavo isz Maskolijos ir nuvažiavo į Paryžių. Ar jam pasisekė ką nuo maskoliszko caro iszderėti, nežinia. Londono laikraszcziai, kaip tai papratę daryti, bandė supjudyti Ameriką su Maskolija, garsindami, buk Maskolija pažadėjo Japonijai Filipinų salas, dabar ėsanczias Amerikos savasczia. Dabar vėl raszo visai prieszingai: sako, kad atsilankymas Ito Maskolijoj ne turi nė jokios politiszkos prasmės, kadangi, girdi, Japonija ne gali daryti su Maskolija nė jokių tarybų, jeigu jose nedalyvauja Anglija. Japonija yra neprigulminga vieszpatystė, todėl ji turi tiesą, nesiklausus Anglijos, daryti visokias tarybas ir sutarimus teipjau kaip ir Anglija. Kits klausymas yra, ar besilankantis Maskolijoj Ito padarė kokią nors sutartį su caro valdžioms. Jeigu jam pasisekė ką nors sutarti, tą sutarimą abidvi pusės laiko paslaptyj ir to, kas nutarta, ne gali žinoti Londono laikraszcziai. Jeigu jie sziądien stengiasi raminti savo skaitytojus, tai tas vien rodo, kad Anglijos randui ne geistinas koks nors susitaikymas Japonijos su Maskolija, kadangi tas galėtų iszeiti ant Anglijos ne naudos.

Maisztininkai vėl pasirodė pietinėse Chinų provincijose ir matyt jie gana tvirtai susiorganizavę. Iszsiųsta priesz juos ciecorians kariumenė, viename susirėmime likosi maisztininkų sumuszta.

Angliszki laikraszcziai paduoda korespondencijas isz Afganistano, kuriose pranesza, kad czia viskas ramu ir pasikėlimo nėra reikalo bijoti. Maskoliszki laikraszcziai gi raszo prieszingai. Rodosi, kad maskolių žiniose yra truputis tiesos: maisztai užgimė rods ne Afganistane, bet angliszkose Indijose ant Afganistano rubežiaus. Gal but, kad maisztus tuos pats maskoliai sukėlė.

Pietinė Afrika.

Karės galo Afrikoj ne matyt; nors Kitchener siunczia vis naujus raportus apie paimtus į nelaisvę burų kariautojus, bet ne matyt, kad sziądien Anglija stovėtų arcziau pergalėjimo burų negu pernai. Dabar dar vis nieks ne gal įspėti, katroj pusėj bus pergalė. Jeigu sudėti skaitlines, paduotas Kitchenero raportuose apie paimtus burus, tai be abejonės pasirodytų, kad jis paėmė daugiau burų į nelaisvę, negu jų yra ant svieto — o vienog jie ne tik ne pasiduoda, bet tankiai gerus smugius suteikia anglijonams. Pereitą sanvaitę vėl Kitchener praneszė, buk jam pasisekė paimti į nelaisvę su visais kareiviais, isz viso 295, vieną burų komendantą, bet gaila, kad ne pasakė, kiek tame paimtų skaitliuje buvo vaikų ir moterų, kokių civilizuotos tautos karėse ne ima į nelaisvę, kadangi jie ne dalyvauja karėse.

Kitchener, kaip moka, teip stengiasi gaudyti burus, bet kad jam Sutvertojas davė daug žiaurumo, o sumanumo ne daug suteikė, tai ir jo iszmislyti plianai iszgaudymo burų ne iszduoda tokių vaisių, kokių galima ir priderėtų laukti. Treti jau metai galingiausia kitą kart ir turtingiausia svieto vieszpatystė, Anglija, turinti netoli 400 milijonų pavaldinių, veda karę, priesz dvi burų republikas turinczias vos 300 tukstanczių baltveidžių gyventojų ir jų ne įstengia įveikti, nors iszsiuntė į Afriką tiek kareivių, kiek yra isz viso burų, su vaikais ir moterims, abiejose burų republikose ir nors ant jų isznaikinimo griebiasi uždraustų terptautiszkoms tiesoms budų: ima į nelaisvę moteris, vaikus, senelius, taigi ne dalyvaujanczius karėj ir juos laiko pusnuogius ant szalczio, badu marina, ligonius paliekа be daktarų pagelbos ir be vaistų, naikina turtus, degina triobas, veržia gyvulius, kad neturėdami maisto, visi burai arba badu iszmirtų, arba pasiduotų ant nežmoniszkų anglijonų malonės. O vienog burai ginasi jau treczias metas ir su patekusiais į jų rankas anglijonais nesielgia teip kaip anglijonai su burais, bet atima vien ginklus, amuniciją, kaip kada nuauna czebatus, kadangi to burai reikalauja, o kareivius paleidžia bėgti. Nebuvo dar atsitikimo, kad burai butų suszaudę paimtus į nelaisvę anglijonus; anglijonai gi suszaudė be jokios tiesos ne mažai paimtų burų, suszaudė kelis komendantus. Argi žingeidu, jeigu sziądien visas civilizuotas svietas niekina Angliją, ne nori ją pripažinti už civilizuotą krasztą, kadangi karėj su burais savo žiaurumu Anglijos jenerolai užpakalyj paliko net maskolius, kurie, kaslink žmoniszkumo, ant žemiausio laipsnio stovi Europoj.

Nors lygiai Maskolija, kaip ir Anglija, ypacz jų randai, gėdos ne turi ir savo bjaurius padavadyjimus laiko už teisingus ir dorus ir tą stengiasi visam svietui įkalbėti, bet ir ant jų turi įtekmę nuomonė kitų krasztų. Paskutiniuose laikuose ypacz Vokietijoj prasidėjo smarki agitacija priesz nežmoniszkus padavadyjimus angliszkų karės vedėjų Afrikoj, o dabar prasideda tokia jąu agitacija Amerikoj. Rods nė Vokietijos, nė Suvienytų Valstijų randai iki sziol nesikiszo į budą karės vedimo Afrikoj, bet angliszkus ministerius apėmė baimė, kad tautos demonstracijos ne priverstų randų atsiliepti su užtarimu už smaugiamus ir kankinamus prieszais terptautiszkas tiesas burų vaikus, senelius ir moteris. Dabar Londone praplito paskalas, buk Anglijos randas, kaip tik susirinks parlamentas, paduos savo iszsiteisinimą ir iszaiszkinimus apie burų nelaisvius, suvarytus į specialiszkas stovyklas, pareikalaus kreditų ant pagerinimo buvio nelaisvių.

Holandijos parlamentė pakeltas buvo klausymas holandiszkų daktarų ir ligonių dabotojų, anglijonų paimtų į nelaisvę. Parlamento pasiuntiniai reikalavo, kad randas pareikalautų paleidimo nelaisvių, bet užrubežinių dalykų ministeris atsisakė ką nors daryti, kadangi Holandija per silpna ant erzinimosi su Anglija. Dabar Chamberlain ant galo suprato, kaip pavojinga yra provokuoti ir erzinti kitus krasztus net tąsyk, jeigu randai tų krasztų norėtų gyventi sutikmėj su Anglija, kadangi tautos noras gali priversti ir randą eiti sutikmėj su tauta. Demontracijos ir protestai Vokietijoj privertė Chamberlainą atszaukti savo įžeidžianczius žodžius ir teisintiesi ne priesz randą, bet priesz Vokietijos tautą, kadangi tauta butų galėjusi priversti ir randą oficijaliszkai pareikalauti nuo Anglijos rando atsakymo už žodžius vieno ministerio.

Balkanų pussalis.

Tąsynės terp Amerikos pasiuntinio ir Bulgarijos rando ne pasibaigia: Amerikos pasiuntinys, už paėmimą ameri koniszkos misijonierės Stone ir jeigu ją užmusztų paveržę ją plėszikai, kaltę metė ant Bulgarijos rando, o tuli Amerikos laikraszcziai pažadėjo net, ant nubaudimo Bulgarijos, atsiųsti amerikoniszką laivynę, lyg, rodosi, Amerikos laivams teip lengva prisigriebti į Bulgarijos pakrantes. Ant to Bulgarijos ministeris atsakė, visą kaltę mesdamas ant Amerikos pasiuntinio, kuris per nemokėjimą vesti tarybų su plėszikais, ne įstengė iszliuosuoti plėszikų paveržtos misijonierės. Ji vienog iki sziol ne iszliuosuota, kadangi ant jos iszpirkimo Amerikos pasiuntinys ne turi reikalingų pinigų. Dabar tikrai nežinia, ar ji gyva, ar gal jau pasimirė.

Vokietija.

Vokietijoj perkratinėja klausymą pakėlimo muitų ant įgabenamų į Vokietiją valgio produktų, ką užmanė randas. Pakėlimui muitų prieszinasi vien socialistų ir valnamanių pasiuntiniai, kitos visos partijos reikalauja didesnių muitų. Jie pirmiausiai kreipiasi priesz Ameriką, bet kad ji pirma pakėlė muitus ant vokiszkų tavorų, tai dabar nė protestuot negal. Užtai Makolija ir Austrija, gabenanczios teiposgi valgio praduktus į Vokietiją, praneszė, kad jeigu rengiami muitai bus užgirti, tai kaipo atlyginimą, szitos vieszpatystės pakels muitus ant Vokietijos iszdirbimų.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Atkako jau į Vilnių naujas gubernatorius, jenerolas Wahl, pažįstamas jau Lietuvoj, kadangi pirma, negu pateko ant Peterburgo miesto virszininko, buvo gubernatorium Grodne ir Vitebske. Kaip buvę priesz jį Lietuvos satrapai, teip ir Wahl, atkakęs ant naujo urėdo, priimdamas urėdninkus ir gyventojų deputacijas laikė kalbą, kurioje iszreiszkė mierius rando Lietuvoj, kuriuos jis atsiųstas iszpildyti. Jis terp kitko pasakė, kad panaikinimas jeneralgubernatorystos ne reiszkia nusilenkimą rando priesz vietinius Lietuvos reikalus, randas, girdi, nemislyja atsisakyti nuo savo mierių ir yra gana galingas, kad savo mierius iszpildytų. Apie tai Lietuvos gyventojai privalo žinoti, kadangi klaidus supratimas bus tik jiems ne naudingu. Urėdninkams gi pasakė, kad jie galybę rando rodytų ne tik žiaurumu, bet ir teisingumu. Ant jų, tur but, Wahl apsiriks, kadangi, kaip priežodis sako, isz avižų ir Paryžiuj ne padaro ryžių. Isz suvarytų isz visokių Maskolijos užkabarių maskoliszkų szaszlavų prisakymais ne galima padaryti teisingų, isz szaszlavyno vis atsiduoda mėszlo smarvė, mėszlas mėszlu amžinai pasilieka. Kad pansikinimas jeneralgubernatorystos Lietuvoj ne reiszkia permainos rando mierių, tą visi Lietuvos gyventojai žinojo ir žino ir be jenerelo Wahl.

22 d. lapkriczio Vilniaus beproczių namuose, laikomas ant iszticimo proto nusidėjelis Muraszko, kadą jam jo pati atneszė valgį, pasipraszė nub jos peilį ir pradėjo su juom ją pjauti. Ant jos riksmo subėgo sargai, bet gelbėti buvo per vėlu: moteriszkė teip sunkiai buvo su peiliu subadyta, kad į porą minutų pasimirė.

Vilniaus miestas paskyrė, ant priemiesczio Antokoliaus, 3 desiatinas žemės ant parengimo pataisymo kolionijos nemetėms nusidėjusioms priesz tiesas merga tėms.

Neseniai į gyvenymą Derlerio, ant Sodinės ulyczios, vakare isikraustė per langą vagiliai. Nors namiszkiai ne miegojo, bet vagiliams pasisekė iszkraustyti pakavones keliuose kambariuose, pagriebti daug auksinių, deimantinių daiktų ir su jais pabėgti. Jie pavogė visokių brangių daiktų už 5000 rubl.

22 d. lapkriczio į katalikiszką Szvento Petro bažnyczią, iszlaužę duris, prisigriebė vagiliai, bet nieko paimti ne spėjo, likosi iszbaidyti panaktinio. Paimti jų vienog ne pasisekė.

Vilniaus miestas, su prisidėjimu mokslinio apskriczio, nori szią žiemą parengti pamokinanczius kursus visokių reikalingų mokslų amatininkams.

Isz Vilniaus gub.

Per senvaitę nuo 14–21 d. lapkriczio Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje: pilvinėms szilinėms 2, tymais 10, difteritu 3, raupėms 2.

Pavieczuose apsirgimų buvo: Aszmenų pavietyj pilvinėms szilinėms, kaime Lipkuose apsirgo 2; visi jie iszgijo; Smorgonėj sibiriszku maru apsirgo 3 darbininkai skurų isdirbinyczių.

15 d. lapkriczio į Nemenczino katalikiszką bažnyczią naktyj įsikraustė vagiliai ir paszlavė du kielikus, dvi dėžes su relikvijoms, dvi szilkines stulas ir didelį metalinį kryžių. Vagilių iki sziol ne susekė.

Antroje pusėje spalinio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 39 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 8, nuo ne gerai įtaisytų kaminų 5, nuo padegimo 5 nuo ne žinomų priežasczių 21. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 48669 rnbl.

Netikėtų mirczių per tą laiką buvo 6, užmuszystos 2, patžudystės 2. Vagystų papildyta 15; pavogė daiktų už 1888 rubl., pinigų gi 98 rubl. Arklių pavogė: Trakų pav. 10, Lydos 1, Vileikos 1, Aszmėnų 2, arba isz viso 14 arklių.

Isz Vileikos, Vilniaus gub.

Arklevagių szitame pavietyj szimet priviso dar daugiau kaip kitais metais, nors ir pirma jų ne truko. Nėra sanvaitės, kad kur nors ne pavogtų arklių. Neseniai rando girios abjezdczikui vagiliai iszvedė arklį ir karvę. Jis pirko kitą arklį, bet ir tą vagiliai pavogė.

Mieste Vileikoj, kasant szulinį ant vieno kiemo, užgriuvo szulinio krantas ir užbėrė 70 metų senį. Jo iki sziol ne gali atkasti, kadangi nieks ne drysta prisiartinti prie szulinio.

Isz Panevėžio, Kauno gub.

Ponevėžyj labai daug yra elgetaujanczių tikrų ir ne tikrų vargulių. Iki sziol daugiausiai buvo žydų elgetų, bet dabar ir krikszczionys daro jiems koukurenciją.

Valgio produktų prekės kyla czia beveik kas metą. Lietuviai ukininkai ne veža jau javų, bet parducda juos be tarpininkystės žydų perkupczių agentams didelių prekėjų Liepojaus, Rygos, Peterburgo net užrubežių. 10—15 metų atgal daug czianyksczių žydų iszkeliavo į pietinę Afriką, Liutuvoj vienog paliko szeimynas. Kol biznis Afrikoj ėjo gerai ir pasilikusioms Panevėžyj szeimynoms ėjo gerai, pradėjo statyti murinius namus mieste. Užstojus karei pietinėj Afrikoj, Lietuvos žydai atsirado sunkiame padėjime: vieni sugrįžo atgal į Lietuvą, o tie, kurie neturėjo ant sugrįžimo pinigų, vargsta mieste Cape Town.

Isz Minsko.

Minske atsibuvo rinkimai miesto virszininko arba teip vadinamos miesto galvos, kadangi mat senassis, grafas Czapski, pats atsisakė, ne laukė, kol jo laikas pasibaigs. Rinko tris kartus ir ant galo likosi isz 16 kandidatų iszrinktas Mieczislovas Raikiewicz.

Prasidėjo mokslas szimet czia miesto parengtoj prekystos mokykloj.

Isz Prusų Lietuvos.

Karaliauczuje sudas buvo nusprendęs ant keturiu metų kalėjimo darbininką Barus, kuris buvo apskųstas už užmuszimą kareivio vieuose musztynėse. Po nusprendimui į sudą atėjo dvi ypatos, kurios apreiszkė, kad jos dalyvavo musztynėse, kuriose buvo užmusztas ansai kareivis, bet Barus prie to ne buvo. Sudas priverstas tapo provą isz naujo perkratinėti ir žinoms, ne kaltą žmogų isz kalėjimo paleido.

Mieste Allensteine siautė didelis gaisras, kuris isznaikino Taubo stalioriszkas dirbtuves. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 1 milijono markių. Per sudegimą dirbtuvių 150 darbininkų neteko darbo.

Netoli Goldapės, durpinyczioše kaimo Baltupėnų rado kuną nuklimpusio durpinyczioše ukininko Karpuno.

Netoli Gastų, žandaras perszovė nusidėjėlį Spudeitį, kadangi mat tas stengėsi pabėgti ir isz tikro isz žandaro nagų buvo isztrukęs. Žandaro szuvis pataikė į galvą ir Spudeitis puolė ant žemes negyvas.

Ant pakėlimo puolanczios prekystos Karaliauczuje, likosi nukastas kanalas isz Karaliauczius į Pilavą, turintis 46 kyliometrus ilgio. Dabar gi rengia Karaliauczuje portą dideliems juriniems laivams, kurio padirbimas kasztuos 6½ milijono markių. Kanalu į minėtą portą galės atplaukti didžiausi oceaniniai laivai; pirma jie galėjo atplaukti tik į Pilavą, o czia turėjo iszkrauti atgabentus tavorus ir prisikrauti, į Karaliauczių atplaukti ne galėjo.

9 d. gruodžio, Karaliauczuje sudegino su didelėms iszkilmėms paskutinius bondus karės paskolos, užtrauktos 1808 m. Mat Napoleonas, sumuszęs Prusų armiją po Friedlandu, uždėjo 12 milijonų frankų kontribuciją ant Prusų Lietuvos. Ant užmokėjimo jos reikėjo užtraukti skolą ir ją Karaliauczius tik dabar užmokė jo.

13 lapkriczio Prusų Lietuvoj siautė vėtra ir sniego darganos, o drauge su tuom pajuriuose, aplinkinėse Ilijos, siautė smarki perkunija.

Maszkoliszkas pavaldinys Jonos Bendžius isz Naumieszczio, kaime Mieszlakiuose įsiveržė naktyj į pardavinyczią Heino ir paszlavė porą petneszų, 28 kvortas spirito ir kelis ritinius audimo. Likosi vienog sugautas. Sudas nusprendė jį ant pusantro meto kalėjimo.

16 d. lapkriczio, aplinkinėse Klaipėdos siautė smarki perkunija; perkunija buvo czia antru kartu lapkriczio mėnesyj.

Kaip kituose Vokietijos krasztuose, teip ir Prusų Lietuvoj renka aukas ant suszelpimo nužudžiusių savo turtus pietinės Afrikos burų. Lietuvis Kibelka isz Paugezų ant to mierio surinko 2300 markių.

Savo laike "Lietuvoj" buvo apie duelių vokiszką oficierų Insrutyj, per kurį vienas oficieras, Blaskovicz, likosi užmusztas. Ant to vienog nepasibaigė. Užmuszėjas jo, oficieras Hildebraudt, likosi ant dvieją metų kalėjimo nuspręstas. Kada pasirodė, kad kiti oficierai, su pritarimu augsztesnių savo virszininkų, privertė abudu oficierus stoti ant dueliaus, tai oficieras, tvėrę garbės sudą likosi isz kariumenės praszalinti. Pulkininkas, ir jenerolas 2 artilerijos divizijos V. Alten, gavo nuo karės ministerijos prisakymą teiposgi pasitraukti isz kariumenės, kadangi jie, galėdami nedaleisti dueliaus, jo ne stabdė. Įsikiszti ciecorių į per tankiai atsitinkanczius terp oficierų duelius, kurie yra likimu viduramžinių nuomonių, privertė tautos balsas.

Klaipėdoj, isz savo gyvenimo prapuolė darbininkas lietuvys, Martinas Preikszaitis. Policija ir nenumano, kur jis dingti galėjo. Paliko jis paczią su penketu mažų vaikuczių.

Prusų Lietuvoj priviso vagilių, ypacz vagia jie aplinkinėse Žybų. Vienam ukininkui lietuviui isz Žybu pavogė jie aviną ir 8 žąsis.

Ar vodinga akims elektriszka szviesa?

Žinote, kad per daug didelė szviesa gadina akis; į saulę antai viduryj dienos ne galima ilgai žiurėti. Elektriszka szviesa ant ulyczių teipogi didelė ir į ją ne galima ilgai žiurėti. Klausymas todėl, ar jos akys bijo tik tuom tarpu, kada į tokį žiburį žiurime, ar ji ant ilgesnio laiko užkenkia akims. Elektriszkoje szviesoje, sulyginus ją su szviesa žvakės, kerosininės srba gazinės liampos, yra daug ne matomų teip vadinamų už violetinių szviesos spindulių (laumės juostoj paskutiniai szviesos spinduliai, kokius akys mato, yra violetiniai; bet už tų spindulių szviesos yra daugiau, tik jų musų akys ne mato, todėl tuos spindulius ir vadina už violetiniais), kokius paprastai daktarai laiko už vodingus organizmui, todėl jie laikė ir elektriszką szviesą už vodingą. Ant persitikrinimo ant kiek teisinga yra ta nuomonė, darė eiles bandavonių ant žvėrių profesorius Windmarck. Pastatė jis kraliką po įtekme smarkios elektriszkos szviesos ir persitikrino, kad didelė elektriszka szviesa pagadina ne tik pryszakinę dalį akies, bet ir jų uždangos plėves, bet užtai nieko ne kenkia akies lėlei; tą patį jis patėmyjo ir ant darbininkų dirbanczių elektriszkose dirbtuvėse po įtekme didelės elektriszkos szviesos. Ji užgauna vien ne svarbias akies dalis, gimdo jų uždegimą, bet nieko ne kenkia svarbiausiai akies dalei, taigi akies lėlei. Mat pavirszius akies lėlės, teip jau kaip ir apsaugojanti stiklai, ne perleidžia į vidurį kenkenczių organizmui užvioletinių elektriszkos szviesos spindulių, juos atmusza atgal. Kaslink užgavimų ne svarbių akies dalių, tai Windmarck persitikrino, kad uždegimus tų dalių gimdo tik labai smarki elektriszka szviesa; kaslink gi szviesos paprastų įkaitintų elektriszkų liampų, kokias antgi vartoja biuruose ir pardavinyczioše, tai nors ir jos leidžia daug užvioletinių szviesos spindulių, bet juos iszskirsto liampos stiklas ir jie prie akies ne prisigriebia. Todėl Windmarck persitikrino kad elektriszka szviesa ne vodingesnė akims už szviesą gazinės liampos.

Nuo Filipinų salų.

Musų batalionui buvant ant Filipinų, ne daug teko matyt tolymesnių vietų salos Luzon, kadangi visą laiką prastovėjom Manilėj. Uzstojus lytų laikui, laukėme užpuolimo filipiniecziu ant Manilės miesto. Musų batalioną isztraukė į miesto aplinkinę; naktimis laukėm užpuolimo. Po visas aplinkines Manilės stovėjo iszskirstyti ant sargybos maži garnizonai amerikoniszkos kariaunos. Netolimame miestelyje, vadinamame Santa Cruz, arti Cavite miesto, stovėjo vienas batalionas pėksztininkų. Su vietiniais gyventojais kareiviai buvo susipažinę gerai ir pavojaus nuo jų ne buvo. Terp filipiniecziu buvo gerai žinomas filipinetis Pedro. Pedro buvo stamantnas vyras, apsipacziavęs, gyveno ne blogiausiai. Pedro buvo gabus visokiuose losziuose ir grajuose. Jisai visada buvo linksmas, mėgdavo sztukas provyti, pinigų jam ne stokavo, nes jisai visada loszuose pelnydavo nuo amerikonų, ir jam tekdavo mėnesinės amerikonų mokestys. Kadangi jisai lygiai elgėsi su amerikonais kaip ir su filipiniecziais, per tai jį visi mylėjo. Pedro pirmiaus buvo Aguinaldo armijoj seržentu, bet dabar vienog jisai juokus darė isz visų atliktų kariunių. Bet tąsyk amerikoniszkų oficierų akys buvo atkreiptos ant Pedro, jie jam neužsitikėjo. Vieną rytą anksti iszėjo viena kareivų kompanija jieszkot po girias ir kalnus pasikėlėlių, ir ne tolimame atokume nuo vietos, kur girioj slėpėsi filipiniecziai, patiko Pedro, ir už tai prie jo prisikabino. Oficieras pradėjo kvoszt Pedro, muszdamas ir baugindamas, kad pasakytų, kur yra pasikėlėliai. Pedro atsakinėjo ne žinąs; ant galo baugindamas suszaudymu, prisipažino, jog žino vienoj vietoj, kur ten kalnuose, pasikėlėlių abazą.

Parsivarė jį į savo garnizoną ir laikė po aresztu. Kas vakarą per ilgą laiką Pedro buvo szauktas ant tirinėjimo pas adjutantą ant iszkvotimo ko nors slaptingo. Ką jisai kalbėjo laike tirinėjimo, ir ar jisai turėjo kokius susineszimus su pasikėlėlia's, ne galima žinoti. Vieną vakarą, apsiginklavo skvadas kareivių, ir vedėsi Pedrą, kad parodytų vietą, kur yra pasikėlėliai. Ar jisai nieko ne suprato, kad tiek mažai kareivių siunczia su juom nakties laike, jieszkot pasikėlėlių abazą? E jo jisai ramiai, ir lyg nieko ne nujausdamas, bet kareiviai su juom trumpą kelionę atliko. Nuėjo į artimą girią, palerdo jam szuvį isz revolverio. Bet Pedro, kaipo tvirtas, ne griuvo ant žemės, tik apsiknisubęs burna, apsisuko kelis kartus ant vietos, tai vėl trypė kojoms. Tada tai antru kartu szaudami isz karabino, parbloszkė Pedrą ant žemės, o palikę kuną, parėjo kareiviai į savo garnizoną, padavė raportą adjutantui, jog Pedro norėjo pabėgti. Juk tai toks suokalbis buvo padarytas ant jo gyvasties. Bet kad jį amerikonai civilizuoti visame, tai jie ir czia ne užmirszo nė Pedro paczią aprupint. Nuėjo į jos namus, atėmė auksinius žiedus, auskarus ir kitus brangesnės vertės daigtus, o tokių Pedro turėjo diktai.

Kareivis.

Isz Amerikos.

Amerikos studentai nė moka angliszkai raszyti.

Jau seniai Amerikos bankieriai skundėsi ant netikumo Amerikos net augs tesnių mokyklų kurias pabaigę mokintiniai, ne moka angliszkai gerai raszyti. Kad bankierių skundai ne buvo be pamato, tą patvirtino rektorius Elston universiteto, kuris pagarsiuo, kad ne duos dipliomų baigusiems universitetą studentams, jeigu jie ne mokės be klaidų angliszkai raszyti Taigi mat tuom pripažino, kad terp baigusių mokslus univers tetė yra ne mokanti gerai raszyti. Europos universitetuose nėra ne mokanczių ortografiszkai raszyti.

Uzdraude anarchistu susirinkima,

Cleveland, Oh. Czianykszte policija uždraudė atlikti susirinkimą Draugystei "Liberty Association", kadangi, pagal policijos nuomonę, į tą Draugystę priguli daug anarchistų. Europoj, žinoma iszėmus Maskolijos, policija uždaro draugysczių siusirinkimus vien tąsyk, kada kalbėtojai doro ne susutinkanczius su tiesoms iszvadžiojimus; Amerikos gi policija, uždrausdama pirm laiko susirinkimus, seka Maskolijos paveikslą.

Ne tvirti geografijoj Amerikos uredninkai.

New York. Ant prancuziszko garlaivio "La Gascogne" neseniai atkako į New Yorką specialiszkas Abisinijos pasiuntinys Benito Sylvain. New Yorko muitininkai ne paisė ant jo uniformo, bet paėmė jį ant tirinėjimų kaipo paprastą ateivį. Jie prisipažino, kad niekada savo amžyj ne girdėjo apie Abisiniją ir apie jos valdoną Meneliką, tuom tarpu apie tą krasztą žino, turbut, visi lietuviai skaitanti laikraszczius. Ne isz apszviestų mat suside la isz politikierių malonės patekę ant uredų Amerikos muitinyczių uredninkai. Apie Abisiniją ir jos valdoną muitininkus turėjo pamokinti Meneliko pasiuntinys Sylvain, kuris visai gerai angliszkai kalba.

Pabego nusidejelial.

Birmingham Ala. Isz czianykszczio kalėjimo pereitos nedėlios dieną pabėgo 39 czia pasodyti nusidėjėliai. Su kiszenini ais peiliukais iszardė jie 16 colių storoj sienoj skylę ir per ją iszbėgo. Penkis pabėgėlius paskui suėmė, bet 34 dar vis truksta.

Perszove pastoriu.

Brookside, Ala. Czianykszctis santaikos sudžia Coffman per szovė metodistų pamokslininką, pastorių Brodfordą, užtai, kad pastorius viename savo pamoksle asabiszkai užgavo garbę sudžios. Na, o musų pamokslininkai paprastai mėgsta asabiszkai užkabinėti sau nepatinkanczias ypatas.

Truksta 100000 dol.

Ballston, N. Y. Likosi czia uždarytas vienas isz didžiausių mieste "First National Bank". Szteto valdžios paskyrė komisiją ant peržiurėjimo banko knigų. Komisija, sulyginusi knigas su pinigais, susekė nepriteklių 100000 dol. pinigų. Banko kasierius likosi suaresztuotas.

Siulo 10 milijonu doliaru.

Washington, D. C. Garsus milijonierius Carnegie, pralobęs isz darbininkų algų, atsilepė prie prezidento Roosvelto. Carnegie žada padovanoti Suvienytų Valstijų randui, ant parengimo Washingtone prveikslingo amerikoniszko universiteto. 10 milijonų doliarų.

Pavoge 100000 dol.

Los Angelos Cal. Prapuolė kasierius czianykszczio Farmers and Merchant banko, Fleishman. Po jo prapuolimui banke pasirodė nepriteklius 100000 dol. Tu rės todėl isz ko gyventi pabėgęs kasierius, vargo jis ne kęs.

Užsinuodino.

Prairie du Lac, Wis. 65 žmonės, dalyvavę vestuvėse Johno Mulky, West Pointe, apsirgo nuo nuodų. Paszauktas daktaras mena, kad nuodai turėjo but kavoj. Paszauktiems is Sodi daktarams vienog pasisekė visus apsirgusius nuo mirties iszgelbėti. Isz kur kavoj galėjo atsirasti nuodai, tas dar ne isztirta.

Juodųjų su baltveidžiais kova.

Andalusia, Ala. Užgimė czia smarki karė terp juodveidžių ir baltveidžių, kurioms, žinoma, pradžią padarė baltveidžiai. Susimuszime jau du negrai 1 kosi užmuszti. Tas pakėlė piktumą negrų, j e giukluoj si ant atmonyjimo baltveidžiams.

Pleszikai užpuole ant paczto.

Port Union, Oh. 5 d. gruodžio, į czianyksztį paczta įsiverzė plėszikai ir su dinamitu iszardė ne tik pinigine skrynią, bet ir baveik visą triobą, kurioj tilpo paczto. Vienas isz plėszikų turėjo tapti sužeistu, kadangi ant grindų buvo daug kraujo, voliojosi ir drabužių szmotai.

Szoko in szulini.

Centralia, Ill. Vienas isz virszininkų Thomas W. Haymond & Co. banko, 60 metų Haymond, vietoj vadinamoj Kenmundy, szoko į szulinį ir pasiskandino. Jis jau nuo kelių sinvaiczių buvo ne sveikas.

Studentu musztynes.

Cleveland, Oh. 200 studentų Western Reserve University nutraukė į vieną studentų valginyczią, kur rinkdavosi studentai Cose School ir radę ten jų keliolika, isztepė juos su baltai ir mėlyna parva ir dar gerai su lazdoms apdaužė. Ant riksmo pakilusio ant ulyczios, atėjo netoli gyvenantis Westera universiteto profeosrius Thving. Nespėjo jis dar žodžio isztarti, o jo locni studentai sudaužė jam su lazdoms skrybėlę aut galvos. Panaszus atsitikimai gali but tik Amerikoj, kitur studentai labiau godoja sapo profesorius.

Biliai priesz anarchistus.

Washington, D. C. Senatorius Barrows įneszė į senatą savo apdirbtą bilių priesz anarchistus. Barrows rekalauja, idant butų uždrausta atkakti į Ameriką svetimiems anarchistams ir kad jau czia atkakę butų sugrąžinti atgal. Uždraudimas vienog turi pasiekti vien anarchistus, o ne kitokius politikiszkus pabėgėlius. Tas viskas gerai, bet kaip atskirti anarchistą nuo ne anarchisto.? Jie juk nesigirs savo anarchistiszkoms idėjoms priesz emigrantų biuro uredninkus.

Washington D. C. Senatorius Hoar įneszė kitą bilių, kuriame reikalauja ypatiszkų bausmių užmuszėjams Amerikos prezidentų ir svetimų valdonų. Toki, pagal Hoaro bilių, turi but nužudyti (tei p juk, turbut, ir dabar yra). Tiegi, kurie kalbina prie užmuszimo kokio nors valdono, turi but nuspręsti ant kalėjmo mažiausiai ant 20 metų; tokios jau bausmės turi but uždėtos ir ant tų, kurie su žinia gelbėtų kokį sukalbininką ant valdonų gyvasties.

Wetros.

Seatle Wash. Ant Pacifiko, szteto Washingtono pakrantėse, 4 d. gruodžio siautė smarkios vėtros, kurios ne mažai b'ėdies pridirbo. Visi telegrafų stulpai į sziaurvakarus nuo Seatle likosi vėjo iszvartyti. Mieste Seatle rods blėdies vėtros padarytos ne labai didelės, bet ant farmų daug triobų sugriovė; ant jurių susidaužė keli mažesni laivai.

Vanduo tiruose.

Eagle, N. Mex. Szitose aplinkinėse yra baisus iszdžiuvę, dėl stokos vandens, tirai vadinami Journey of Death, kuriuose nemažai žmonių pražuvo. Laike meksikoniszkos karės 165 amerikoniszkų raitų kareivių iszdryso per tuos tirus perjoti, bet tik 15 kareivių prisigriebė galo tirų; kiti visi pražuvo. Dabar tuose tiruose kerosino jieszkotojai, i gręžė žemėj skylę, bet vietoj kerosino, gilumoj 200 pėdų prigręže vandens szaltinį; isz skylės vercziasi vandens po 1000 galonų kas valandą. Vanduo turi czia didesnę vertę negu kerosinas.

Katalikiszkas kunigas apsivede.

Kansas City, Mo. Laikrasztis "Times" pranesza, jog czianykszctis prabaszczius katalikiszkos Szv. Jono Krikszytojo parapijos, kun. Politeo, apsivedė su naszle Jieva Springsteen. Politeo pačina isz Dalmatijos ir ten buvo kunigu, bet dėl savo liberalizkų pažiurų likos iszvytas ir atkako į Ameriką.

Prancuzu kataliku kongresas.

Springfield, Mas. 2 d. spalinio atsibuvo czia kongresas prancuzų katalikų ant apkalbėjimo tikėjimiszkų ir tautiszkų reikalų. Susirinkę protestavo priesz pasielgimą airiszių vyskupų, kurie skriaudzia visokiais budais kitokios, kilmės katalikus, stengiasi per bažnyczią visus paversti į angliszkai kalbancziuš (Maskolija gerai užmokėtų katalikiszkiems vyskupams, kurie teip kaip Amerikoj, padėtų randui per bažnyczią versti kitokios kilmės katalikus į maskolius). Prancuzai nutarė dėti pinigus ir atsitikimuose, kur airisziai skriaudžia prancuzus, jų padavadyjimų ne klausyti (mat tokius vaisius atgabena užraszymas katalikiszkų bažnyczių ant airų), bet atsiszaukti prie popiežiaus.

Paskendo garlaivys.

Astoria, Ore. Szitose pakrantėse paskendo laike paskutinių vėtrų kviecziais prikrautas angliszkas garlaivys "Nelson". Ant jo buvo 28 žmonės, kurie turėjo prigerti.

Expliozijos.

Ishpeming, Mish. Iszlėkė į padanges parako krautuvės Anthony Powder Co. Prie to ir du darbininkai likosi sudraskyti.

Gaisrai.

Scranton, Pa. Sudegė czia anglių sortavimo įtaisos "Green Sidge Coal Co." Ugnis padarė blėdies ant 100000 dol. Per sudėgimą szitų įtaisų 600 darbininkų neteko darbo.

Rhinelander, Wis. Sudegė czia įtaisos Wabish Screen Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

Milwaukee, Wis. Sudegė czia viena dalis St Marys gydinyczios. Persigandusius ligonius su dideliu vargu pasisekė isz ugnies iszvesti.

Detroit, Mich. Wyandoth, 12 mylių nuo Detroito, sudegė Michigan Alkali dirbtuvės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų, o užasekuruota viskas buvo vos ant pusės to.

Carnegie, Pa. Sudegė czia Klee'jo namai. Namusese pražuvo dvi ypatos, o 7 likosi sunkiai apkultos ir apdegintos. Užmuszti ir apkulti visi buvo sanariais Kleejo szeimynos arba artymi jo giminaicziai.

Nelaimes ant geležinkelių.

Macon Ga. Netoli nuo czia, bėgantis isz Savannah pasažerinis trukis nuszoko nuo rėlių ir keli vagonai nusirito nuo augszto kelio pylimo ir užsidegė. Pasažierius vienok pasisekė isz užsidegusių vagonų iszvesti, vienas vienog negras sudegė. Užtai sužeistų yra net keliolikas.

Vancouver, B. C. Ant Canada Pacific geležinkelio, važiuojant tavoriniu trukiui per tiltą Frazer River, maszinistas patėmyjo, jog nugriuvo krantas ir iszardė kitą tilto galą. Sustabdyti trukį ne buvo galima: maszina ir trys vagonai nupuolė nuo augszczio 400 pėdų į upę. Prie to maszinistas ir peczkurys likosi ant vietos užmuszti.

Birmingham, Ala. Netoli Bessemer, ant Birmingham Mineral geležinkelio, susimuszė du trukiai. Prie to 12 žmonių likosi sužeistų.

Isz darbo lauko.

¶ Knoxville, Pa. Pitsburgo kapitalistai rengia czia dideles skurų iszdirbinyczias.

¶ Rich Hill, Mo. Czianykszcziose kastynėse pakėlė sztraika 400 darbininkų.

¶ Charleroi, Pa. Darbininkai dirbanti dirbtuvėse Hamilton Glass Co. sutvėrė uniją.

¶ Connellsville, Pa. Pradėjo czia statyti naujas dirbtuves Rolling Mill Co. of America.

¶ Ford City, Pa. Darbai szitose aplinkinėse eina sziuom kartu gerai. Darbininkai, norinti dirbti, greitai gauna czia darbą.

¶ Braddock, Pa. Darbai visose dirbtuvėse Carnegies Co. lygiai czia kaip ir Homesteade ir Duquesve eina gerai; visur dirba pilną laiką.

¶ Akron, Oh. Dirbtuvėse Guyhoga Tais Wire ant Steel Co., kuriose nuo senisi ne dirbo, neužilgio prasidės darbai. Dirbtuves dabar taiso.

¶ Natrona, Pa. Netoli szito miestelio, ant vienos farmos, rado naujus anglių plotus, ant kurių bus parengtos naujos kastynės.

¶ Finleyville, Pa. Bluff Coal Co. Szitose aplinkinėse pirko 800 akrų žemės su anglims ir parengs naujas anglių kastynes.

¶ Mt Claire, W. Va. Coal & Coke Co. pirko Harrison pav. 325 akrų žėmes su anglims ir parengs czia naujas anglių kastynes ir kokso peczius.

¶ Connellsville, Pa. Darbai prie kokso peczių szitame apskrityj eina teipjau gerai kaip ir pereitoj sanvaitėj, degė tiekjau kokso peszių kaip ir pirma.

¶ Lawrenceville, Pa. Dėl nepriteklius anglių, reikėjo uždaryti dirbtuves Upper & Lower Union. Per tai 1500 darbininkų ne teko darbo.

¶ Delray, Mich. Darbai sziuom tarpu eina czia labai gerai. Girdėti, kad czia neužilgio bus parengtos naujos plieno dirbtuvės.

¶ Wheeling, W. Va. United States Steel Carporation pirko aplinkinėse Beaver ir Hanover 15000 akrų žemės su anglims ir parengs kelias naujas kastynes.

¶ Youngstown, Oh. Darbininkai dirbanti prie augsztų peczių Mahoning apskrityj, ant ateinanczių metų turi tokią jau užmokesnį už savo darbą kaip buvo iki sziol.

¶ Summitville, Ind. Darbai czia eina gerai, stiklo dirbtuvėse dirba teip gerai, kaip pirma niekada ne dirbo. Visi darbininkai turi darbą, tas tik ne dirbti, kas dirbti ne nori.

¶ Pittsburg, Pa. Czianykszciose plieninių szėnių dirbtuvėse pasiliovė ant nesprubežiuoto laiko darbai. National Rolling Mill didesnėj dalyj sumažino darbus, kadangi ne gauna užtektinai anglių; dėl sztraiko szėnių nustatytojų ant geležinkelių, jų ne gali privežti tiek, kiek reikia.

ISZ Lietuviszku diryu.

Kelkime giesmę!

Perskaitęs laikraszcziuose apie rengiamą ant naudos Tėvynės Mylėtojų Dr. teatrą, ir asz ant to teatro nusidaviau. Teatras buvo atlosztas gerai, už ką priguli garbė jo parengėjui, p. V. Ambrozevyczui. Bet kodėl nors tarpuose ne buvo girdėt giesmės, kodėl ne pasirodė su tokiu vargu sutverta Dro Kudirkos Giedorių Dr.? Ar ji ne pritaria Tėvynės Mylėtojų Dr., kuri rengė teatrą, ar Dro Kudirkos giedoriai isznyko? Paklaustas vienas isz aktorių pasakė, kad kuopa nenori nieko beadro turėti su Varnagyrio choru. Kas tai yra? Dr-stė Dro Kudirkos nėra Varnagyrio, ką parodo ir pats jos vardas; Dras Kudirka pirmutinis parupino medegą lietuviszkai dainininkystei, todėl ir daugumas giedorių draugysczių Amerikoj jo vardą neszioja, kunigas Varnagyris ant pakėlimo lietuviszkų giedojimų niekuom nėra prisidėjęs, todėl jis ir prie Dro Kudirkos Dr. nieko ne gali turėti.

Asz buvau vadovu Dro Kudirkos choro nuo 19 d. gruodžio 1899m. iki 14 d. berželio 1901m. Atsisakiau per laiszką dėlto, kad reikėjo raszyti tekstą. Neužilgio iszeis isz po spaudos mano lietuviszkų dainų rinkius, tai tąsyk ne reiks nė teksto raszyti.

Daina nuo labai senų gadynių buvo visų tautų godojama ir sziądien pas visas civilizuotas tautas ji visų godojama ir augsztai pasikėlė. Ir mes lietuviai todėl ne pasilikime užpakalyj kitų. Medegos yra neiszsemiamas szaltinis musų tautiszkose meliodijose, mokėkime tik tuos musų tautos dvasiszkus turtus sunaudot. Vokiecziai, prancuzai, italijonai, net musų pusbroliai latviai nė ant vieno didesnio susirinkimo, ne ant vieno baliaus ne apsieina be dainų; nėra ten miestelio, kuris neturėtų gerai iszlavinto choro, kadangi ten žino, kad muzika ir giesmė pakelia žmogaus jausmus, padaro jį geresniu; tą supranta antai ir krikszczioniszka bažnyczia, kuri į dievmaldystą, kaipo priedą, įvėdė muziką ir giesmę, kurios įvestos kaipo geriausias įnagis pagerinantis žmonis, tik ypacz pas lietuvius, dvasiszkija, per savo nesupratimą, ne moka naudotiesi ir nupuldė giedojimą bažnyczinose, draudžia žmonėms dainuoti namieje; muzika ir giesmė krikszczioniszkoj dievmaldystoj įvesta ne ant iszmeldimo Dievo malonės, kadangi Dievui užtenka ir meldimo mislyj, jis jas žino, bet yra tai įnagis įkvėpimui doriszkų jausmų žmonėms. Kodėl lietuviai nesirupina apie pakėlimą dainininkystės? Musų draugystės pagarsina vien, kad tokioj ir tokioj salėj kels ant savo naudos balių ir bus szokiai ir kitoki pasilinksminimai (didesnės vokiecių, prancuzų arba italijonų draugystės turi ir savo gerai iszlavintus chorus). Tą juk ir musų karczemninkai pataiko padaryt: pasamdo porą menkos vertės muzikantų ir jiems griežiant, jaunimas szoka, o tarpais terp szokių tusztina st klus prie baro. Teip yra ir ant musų draugysczių vadinamų didelių balių. Ten, apart gėrymų, daugiau nėra ką veikti. Teatraliszkų perstatymų ir dainų, žinoma gerų, ant tokių "didelių" balių beveik ne rengia, nors draugystėse kitų tautų be to retai kur apsieina. Užtai ant balių musų draugysczių užgema ne sutikimai, vaidai, o tankiai net musztynės; pasitaiko, kad ant baliaus reika szaukti patrolės vežimą ir policistus su knipeliais ant sutaikymo susivaidyjusių. Isz nuobodumo, tarpuose terp szokių vyrai tusztina stiklus, nuo gėrymų apsvaigsta protas, o isz to ir kyla visi žeminanti lietuvių gerbę vaidai, musztynės ir provos suduose. Daug geriau butų, jeigu didesės lietuviszkos draugystės, kaip antai Brooklyne, pakviestų New Yorko teatraliszką truppą arba Giedorių draugystę. Isz teatro ir koncertų butų didesnė nauda, žmonės priprastų prie žmoniszkesnių pasilinksminimų ir geresnio laiko praleidimo; dabartiniai musų balai, bažnytiniai fairai demoralizuoja žmonis, palaiko terp lietuvių girtuokliavimus. Ar ne laikas jau sykį tą apleisti ir rengti žmonėms doresnius pasilinksminimus?

L. Ereminas.

Isz Philadelphios, Pa.

10 d. lapkriczio atsibuvo susirinkimas Dr. Szv. Petro ir Povilo, ant kurio, apart bėganczių Draugystės reikalų, buvo apsvarstytos ir paskutinės kun. Kaminsko ir jo pasekėjų parengtos lietuvių skerdynės Philadelphijos bažnyczioj. Ant provos su lietuvių parapijonų skriaudėjais Draugystė isz savo kasos paskyrė 100 dol., o sanariai ant to mierio sudėjo tą dieną 50 dol. Drstė Szv. Antano, ant savo susirinkimo apreiszkė, kad varys provą su sziaudėjais ir ant kasztų ne žiurės. Szita Draugystė nutarė pareikalauti atszaukimo melagingų straipsnių, patilpusių nr. 44 "Tėvynės" ir nr. 39 "Žvaigždės", kuriose begėdiszkai kun. Milukas užsipuola ant Alex. Jocio ir kitų parapijos sąnarių. Draugystė Szv. Juozapo nutarė varyti provą, eiti isz vien su kitoms draugystėms, nežiurėti ant kasztų ir reikalauti atszaukimo melagysczių į svietą paleistų kun. Miluko per "Tėvynę" ir "Žvaigždę", kurioms be pamato apjuodino parapijos komitetą. Sanarys minėtos Dr., Aleksandras Jocis patraukė priesz santaikos sudą Juozapą Szimkų, kuris buk Milukui pasakė, kad Jocis nuo sienos nusikabino laike musztynių bažnyczioj nukryžiavoto paveikslą. Jocis gali pristatyti 100 liudininkų, kad, tas yra melagystė, kad teip ne buvo. Draugystė Kareivių Olgerdo Uzarų, ant savo susirinkimo, nutarė varyti provą; teiposgi nutarė reikalauti atszaukimo melagysczių "Tėvynės" ir "Žvaigždės", kurioms neteisingai užgautos tulos ypatos.

1 d. gruodžio atsibuvo parapijos susirinkimas, ant kurio pribuvo apie 800 žmonių. Parapija pirmiausiai nutarė aresztuoti kun. Kaminską, kadangi jis neturėjo tiesos kolektuoti svetimoj bažnyczioj ir supjudyti joje žmonis, arba rengti musztynes: jeigu jis nesutiko ant parapijos iszlygų, tai ne reikėjo eiti į bažnyczią ant rinkimo pinigų; juk jis ir dievmaldystos ne laikė.

Kunigas Kaminskas yra jau vieną kartą aresztuotas; jis apskystas už muszimą moteriszkės ir stovi po kaucija; dabar parapija nutarė aresztuoti Kazoką. Czianykszkė lietuviszka bažnyczia pastatyta už parapijonų pinigus, airiszki iszgamos, užmirszę savo prigimtą kalbą nė cento ne pridėjo prie jos pastatymo; ji per 8 metus niekam ne pirgulėjo tik parapijai, tai nieks kitas ne turi tiesos joje vieszpatauti ir žmonėms galvas skaldyti. Parapijos Komitetas apreiszkė, kad aresztuoja 16 ypatų, kurias apkaltina už kėlimą musztynių bažnyczioj: ant F. Vaičio iszpirko 7 varantus, ant Mizeikio 6, ant Ksirio 3, ant F. Balmonio 2, ant M. Aleliunienės 2; ant C. Staszkausko, V. Staszkausko, S. Bajoruno, ant kun. A. Kaminsko, T. Adomaviczienės, D. Vaiczienės, J. Jaugos, O. Kazakauskienės, J. Rutkausko, P. Meszkaiczio ir J. Lilauckio—po vieną. Jie visi yra aresztuoti: vienus parapija skundžia už musztynes, kitus už kreivą prisiegą. Kiek varantų iszpirkti, tiek bus provų (ne mažai lietuviszkų pinigų pereis į tiesdarių kiszenių. Gaila tų pinigų. Red.) Tuli isz suaresztuotų per naktį turėjo areszte turėti. Kauc ja už visas pastatyta 14300 dol. Suaresztuotus gi parapija szaldinkus palaikė tik valandą laiko ir paleido be kaucijos iki skundus magistrate ne bus peržiurėtas. Ant paskutinio susirinkimo parapija nutarė aresztuoti dar 25 žemintojus katalikiszko tikėjimo, kurie nesidrovėjo Dievo namuose pakelti musztynes. Teiposgi nutarta pakelti protestą priesz pasielgimą kun. Kaminsko, kuris visai ne krikszczioniszkai pasielgė su czianykszczials lietuviais, o kad iszpildyti mierius ne pasisekė, tai vėl pasitraukė isz Philadelphios. Geriaus butų padaręs, jeigu czia ne butų atsibaldęs. Likosi iszrinktas komitetas, kuriam pavesta pareikalauti nuo "Tėvynes" ir "Žvaigždės" atszaukimo melagysczių, patilpusių rasztuose kunigo Miluko apie Philadelphios parapijinius nesutikimus, kadangi jis, pasiremdamas ant gryno mielo, apjuodina jam nepatinkanczias ypatas.

Aleksandra Jocis.

Isz Union City, Con.

Mes, czia gyvenanti lietuviai, parengėme vakarinę mokyklą. Mokintoją turime lietuvę mergina, kuri mums visokius žodžius aiszkina lietuviszkai ir angliszkai. Isz prasimokinimo angliszkos kalbos turime naudą, kadangi ji visiems palengvina gavimą darbo szitame kraszte. Raimą mokyklai be jokio užmokesnio duoda S. J. Draugystė, už ką mes ėsame dėkingi. Lankanti mokyklą vyrai prigulį visi prie trokszlanczių apszvietimo, jų vis daugiau pastoja skaitytojais "Lietuvos" ir "Vienybės". Prie uždėjimo mokyklos ne truko vienog ir stabdytojų. Vienas varinas, neužkencziantis szviesos, net lakstė po lietuvių stubas ir atkalbinėjo visokiais budais nuo lanky mo mokyklos, bet ne pasisekė užmanymo iszardyti.

Gerai butų, kad visose lietuviszkose kolonijose lietuviai galėtų rengti vakarines mokyklas, kuriose galima but mokintis ne vien angliszkos kalbos, bet ir ki tokių žmogui reikalingų mokslų. o tąsyk mes daug sziądien mums nesuprantamų dalykų suprastume, labiaus apsiszvietstume, įgautume svetimtauczių godonę, kadangi visi labiau godoja apszvietą negu tamsuną; tamsunus visi laiko už gyvulius, tik jų pajiegas prie darbo sunaudoja už kuo mažiausią užmokesnį. Ge stina butų, kad ir merginos nesiszalintų nuo szviesos, nuo mokslo, kad ir jos atsilankytų į mokytlą, kadangi joms, kaipo ateinanczioms motinoms ir augintojoms ateinanczios lietuviszkos gentkartės, mokslas ir apszvietimas labai reikalingas. Sztai szvedai, prancuzai arba vokiecziai savo kraszte pabaigia mokslus, o atkakę į Ameriką, mokinasi angliszkos kalbos, užtai visur turi geresnius darbus, dirbtuvėse pastoja bosais. Mes gi savo tėvynėj gyvenome tamsoj, kadangi ten netikusios maskolių valdžios stabdo lietuvių apsiszvietimą, todėl naudokimėsi nors czia isz laisvės ir mokinkimėsi, kadangi czia nieks mums ne draudžia mokintiesi. Gaila labai, kad daugumas musų brolių ne supranta savo reikalų ir locnos naudos, vietoj steugtiesi pasimokinti, laiką praleidžia saliunuose, girtuokliauja, saliuuuose praleidžia sunkiai uždirbtus pinigus, o tankiai ir sveikatą nužudo. Per savo tamsumą ir nesupratimą, mes broliai, vaikai vienos motinos Lietuvos, pjaujamės terp savęs, neužsikencziame ir pravardžiuojame viens kitą, nežinodami už ką. Sztai ir pas mus netruksta visokių pravardžiavimų: vienus vadina dzukais, kitus kalakutais. Argi ne geriau butų ką geresnio iszrasti vietoj tokių neiszmintingų pravardžiavimų?

Mokslas mums reikalingas, reikia todėl mokintiesi, kiek tik musų pajiegos daleidžia. Ant platinimo mokslo reikia mums mokintų vyrų; musų todėl visų pareiga yra szelpti einanczius į mokslą. Kada turėsime daugiau mokintų vyrų ir terp musų lietuvių szviesa ir mokslas iszsiplatįs. Tąsyk pasimažįs pesztynės ir nesutikimai. Szelpkime todėl einanczius į mokslą musų jaunimą ciaus. Asz ant to mierio pažadu aukauti $ 1.00. Kas duos daugiau?

Jurgis Orininkaitis.

Isz Baltimores, Md.

Terp musų miesto lietuvių mažai gero girdėt, daugiaus jų skęsta girtuoklystose, todėl ne turi galės, nė noro užsimti kuom naudingesniu. Galima iszrokuoti czielą litaniją lietuvių, kurie per girtuokliavimus, nuo degtinės gyvastį palydėjo: 3 d. berželio nuo persigėrimo degtinės pasimirė Simanas Szalcziunas. Tą paczią vasarą, Juozas Rainis, apsvaigines protą, iszėjo su atidengta galva ant saulės, jos spinduliai užgavo smegenis. Durnavojanti policistai nugabeno ant policijos stacijos, kur jis ir pasimirė. N. Remeikis, J. Reimunda tuom pacziu budu apleido szią aszarų pakalnę ir tai vis per girtuokliavimus. Porą sanvaiczių atgal nuo alkoholiaus nuodų mirė A. Bindokas. Jį palaidojo su bažnytinėms apeigoms, kitus gi laidoti turėjo miestas be bažnyczios. Tuom pacziu keliu pradeda eiti jau ir musų moterėlės. Moteris Leskauskienė nuo alkoliaus gavo proto sumaiszymą. Reikėjo gabenti ją į ligonbutį, kur 27 d. lapkriczio pasimirė. Jos vyras žengia tuom pacziu keliu. Isz persiskyrusių dėl gėrimo be mieros svaiginanczių gėrymų musų brolių nė vienas ne prigulėjo nė į jokią draugystę, kadangi, iszleidžiant kruvinai uždirbtus pinigus saliunuose, ne lieka ant užsimokėjimo prigulinczių mokėczių draugystėse.

Isz jų tik vienas Bindokas likosi palaikotas su bažnytinėms apeigoms. Per savo pamokslą musų klebonas nupeikė girtuokliavimus ir gana keikė girtuoklius. Keiksmais vienog, kaip praktika visur parodo, ne galima žmonių patiisyti, ant to reikia ir ko geresnio negu keiksmai, pri e kokių girtuokliai greitai pripranta ir ant keiksmų ne paiso. To gi geresnio, kas galėtų sziek tiek sumažinti terp lietuvių pasibaisėtinai iszsivieszpatavusius girtuokliavimus, musų dvasiszki vadovai neužkenczia, kadangi tas užkenktų jų bizniui. Ant to reiktų pakelti žmonis protiszkai ir doriszkai, įkvėpti jiems godonę savęs, bet toks savę godojantis žmogus nesiduotų savę už gyvulį laikyti; musų gi dvasiszki vadovai paprastai savo parapijonus laiko už mažesnės vertės Dievo sutvėrimus už savo szunis arba arklius. Pamokslai musų dvasiszkų tėvelių susideda vien isz bjaurių koliojimų, todėl ir jų ne daugelis žmonių nori klausyti; jie ne pataiso, bet dar labiau demoralizuoja žmonis. Kitokių gi naudingų ir doriszkų pamokinimų musų dvasios ganytojai suteikti ne moka ar gal nenori.

Kriaucziuš.

Isz Lawrence, Mass.

Negalėdami susitaikyti parapijos reikaluose, pasiryžome parsikviesti kun. Žebrį isz New Britain, Conn. 5 d. gruodžio tapo suszauktas ekstra mitingas, ant kurio pribuvo ir kun. Žebris. Susirinkimą atidarė W. Kudarauckas, kuris perstatė kun. Žebrį. Jis mums rodyjo pirkti bažnyczią už $40.000, kuri jau seniai Sunų Izraeliaus (žydų) tapo nupirkta už $42000. Paskui nupeikė Philos "bedievius", kurie dryso kunigui Kaminskui bert į akis raudonus pipirus. Ar tai, girdi, ne griekas teip daryti? Toliau bandė iszrinkti naują parapijos komitetą, kadangi dabartinis kun. Žebriui, matomai, ne patiko. Isz to pakilo armyderis ir netvarka terp susirinkusių, girdėt buvo szauksmai, kad mes kunigą parsitraukėme ne ant iszmetimo seno komiteto tik ant suvedimo į geresnę tvarką musų parapijos reikalų. Visi užmanymai parapijonų nuėjo ant niekų, nes kun. Žebriui viskas czia ne patiko, o labiausiai tie "bedieviai" ir jų sutaisyta konstitucija, o po draug ir charteris, pagal konstituciją nupiesztas, kuris reikalauja, kad kunigas nesikisztų į pinigiszkus reikalus. Da, girdi, paukszczio ne turite, o jau jam lizdą kraujate, da kunigo nėra, o jau jam tiesas paraszėt, kaip turi jusų parapijoj užsilaikyti. Toliau aiszkino, kad tiesos surėdyt parapijas priguli tik kunigams bei vyskupams. O isz paprastų žmonių kas tą drysta daryt— tai tikrai yra bedievis. Susirinkę szaukė, kad visi teip nutarė: ant galo, nors su melagingais iszvadžiojimais, stengėsi pertikrinti, buk bažnyczios neatbutinai turi but apraszytos ant vyskupų vardo, bet pritarėjų pas mus nerado. Kun. Žebrio atsilankymas todėl nė jokios naudos mums ne atgabeno, jis nieko gero mus ne pamokino.

Parapijonas.

Isz Providence, Pa.

30 d. lapkriczio, ant salės Auditorium, prie N. Main ave. Providence, Pa. atsibuvo lietuviszkas koncertas, kuriame dalyvavo choras D-ro Kudirkos isz Plymoutho. Ant fortepiano grajyjo p.p. Rugieniutė, Szliupiutė ir Keistutis Szliupas, o tarpais muzikos ir giesmių, kalbetojai: D-rka J. Želvienė, Pukas, Pesiackas, D-ras Szliupas ir kun. Dembskis, iszrodinėjo susirinkusiems reikalą lavinimosi muzikoje ir giesmėje, toje, kaip sako Mickiewicz, vienintėlėje arkoje mus tautystės. Žmonių buvo susirinkę apie 200. Visi su atyda klausė ne tik puikios muzikos, bet daugiaus užimti buvo meiliai skambanczisis balsais dainininką po vadovystė p. Alytienės, kuriems susirinkusiejie delnų plojimu rodė savo dėkingumą. Atsirado vienog tarpe susirinkusių ant salės dvi ar trys bobutės, ir keli dvasiszki barszkalai, kuriuos reikėjo pamokinti vieszai, o tą padare kun. Dembskis, kad laike praskalbų ar dainavimo ne privalo baldytis salėje, kaip žiauri gyvuliai, bevaikszcziodami, ar be sznabždėdami po kampus. Komitetas to koncerto, iszskiriant anuos barszkalus, susirinkusiems isztaria szirdingą aczіu už atsilankymą svetainėje, tuomi noriaus, kad lietuviszki kunigai, ant užkenkimo konceitui, visur garsino, jog Scrantuose arba kitur nebebus laikomų laisvamaniszkų susirinkimų.

Pasibaigus koncertui, Poni Gilbaitienė užpraszė giesmininkus, kalbėtojus ir muzikantus ant vakarienės, kur pasistipriness choras, padainavo dar kelias szirdį palinksminanczias giesmes, o kalbėtojai iszreiszkė viltį, jog per nepaistantį darbą, isz nuvargintų dvasiszkai lietuvių, galėsime sutvert spekę, kuri apsaugos musų tautą nuo pragaisztes.

Potam Aldona Szliupiutė surinko nuo sveczių $3,39 ant kankintinių, kuriuos man pavedė pasiųsti į iždą kankintinių Komiteto Chicagoje, o p. Olszevskis teiksis juos priimti.

Kun. V. Dembskis, L. L. S.
Sekretorius.

Isz Brooklyno, N. Y.

Czianykszczios lietuviszkos moterėlės spėjo jau pagarsėti, apie tulas, ant pažeminimo lietuvių vardo, buvo jau ir angliszkuose laikraszcziuose. Sztai neseniai viena lietuviszka moteriszkė, Z. M. likosi suaresztuota teatre, persirėdžiusi vyriszkuose drabužiuose. Jos vyro mat nebuvo namieje, tai pas paczią prisirinko Padėkavonės dienoj vakare diktai jaunų vyrų ir linksminosi, kaip jiems giariausiai patiko. Kada namieje linksmintiesi nusibodo, gaspadinė apsirengė į savo vyro drabužius, ir iszėjo su vienu neseniai isz kitur atkakusiu vyruku pasivaikszczioti

po asabiszkais prieszais, paverčiant į tokios asabiszkos kovos vietą bažnyczias, ką dabar darote, nėra kam pamokinti žmonis doriszkų prisskymų. Todėl tai terp musų moterų ir atsitinka tokios, kaip czia apraszyta. Tą atsitikimą apraszė augliszkas New York Journal tik moteriszkės pravardę padavė neteisingai.

A. L.

Isz Pacahontas, Va.

14 d. lapkriczo, dėl nežinomos priežasties, atsitiko czianyksczioise Colliery Co. kastynėse baisi expliozija, kurios 10 kalnakasių likosi užmusztų. Žuvo czia ir du lietuviai, broliai Antanas ir Stanislovas Rukai. Antanas, palikęs paczią Lietuvoj, atkako į Ameriką. Iszbuvęs czia pusę metų, parsitraukė brolį Stanislovą, o pen kioms dienoms priesz savo nelaimę, parsikvietė ir savo paczią su 10 mėnesių mergaite; 4 metų vaikas liko Lietuvoj. Buvo czia dar du jų broliai, bet jie porą mėnesių priesz nelaimę iszkeliavo isz Pacahontas į New Meksiką. Abudu užmuszti laike tos expliozijos broliai paėjo isz Suvalkų gub., Senapilės pavieczio, Panemunio vaitystos, Slabados kaimo.

Sanvaitę pirmiaus, taigi 7 d. lapkriczio, kastynių superintendentas su 7 vyrais nusileido į olą gesinti joie užgimusį gaisrą, bet visi tie žmonės užtroszko. Isz viso į trumpą laiką pražuvo 18 ypatų, o terp tų 5 bosai. Kastynės ir dabar dega ir nežinia, ar į porą mėnesių pasiseks ugnį užgesinti.

J. S. Pruselaitis

Isz Brooklyno, N.Y.

Pasimirė czia Jonas Kazakevicze, dar jaunas, vos 28 metų lietuvys. Paėjo jis isz Vilniaus gub. Buvo drutas vyras, svėrė 225 svarus. Nieks ne tikėjo, kad teip jaunas ir drutas vyras galėtų mirti. Laikraszczių ir knigų ne skaitė. Prigulėjo į Szvento Jurgio Dr., kurios kasztais ir likosi palaidotas. Draugystė, kaip paprastai, su muzika nulydėjo kuną į lietuviszką bažnyczią, o draugystės komitetas nuėjo pas kun. Varnagyrį paklausti, kiek reikia už palaidojimą kuno. Kunigas pareikalavo 18 dol., bet kad komitetas nenorėjo tiek mokėti, tai kunigas su iko palaidoti už 15 dol., tik sakė, kad maldos ir pamokslas busę trumpesni. Mums gi rodosi, kad už porą valandų darbo ir dar gaunant po 80 dol. ant mėnesio algos nuo parapijos, kunigui ne priderėtų teip lupti. Velionis prigulėjo į parapiją ir mokėstį ant užlaikymo kunigo mokėjo.

Komitetas.

Isz visur.

‖ Brazilijos sostapilėj, Rio Janeiro, dar vis siauczia azijatiszkas maras. Pereitos sanvaitės utarninke buvo czia keturi nauji apsirgimai maro.

‖ Mieste Louvain, Belgijoj, vietinio universiteto studentai pakėlė maisztus. Jie iszdaužė langus pardavinyczių aplinkinėse universiteto.

‖ Brazilijos sostapilėj, mieste Rio Janeiro, susikė sukalbi priesz debartinį randą. Sukalbininkai norėjo iszversti republiką ir apgarsinti monarchiją. Sukalbininkai likosi suaresztuoti.

‖ Mieste Lyone, Prancuzijoj, ne turinti darbo darbininkai pakėlė maisztus. Susimuszime net keliolikas darbininkų ir žandarų likosi sužeistų. Suaresztavo 30 darbiminkų.

‖ Mieste Dresdene, Vokietijoj, nusibankrutino užczėdyjimo ir paskolos bankas. Kapitalas banko siekia vos vieną milijoną markių, o jame 7000 žmonių sudėjo 7 milijonus markių savo užczėdyjimų.

‖ Mieste Aleksandrijoj, Egipte, sudegė didėės medvilnės krautuvės, jose pražuvo daug balių žalios medvilnės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 750 000 dol.

‖ Trukyje Warszavos Vindobonos geležinkelio, bėgancziame isz Sosnovicų į Rombkovicus užgimė gaisras nuo pertrukusio benzinos butelio. Isz buvusių vagone 30 darbininkų akmenų skaldinyczių—3 darbininkai sudegė, o 2 sunkiai apdegė.

‖ Už įteidžiantį augszcziausią Vokietijos paczto virszininką, jenerolą Padbielskį, sptraipsnį, redaktorius lenkiszko laikraszczio "Praca", Rakowski, likosi nuspręstas ant dviejų metų kalėjimo; laikraszczio gi iszleistojas ant pusės metų kalėjimo.

‖ Mieste Frankfurte ant Mainos, Vokietijoj, įsibėgęs geležinkelio trukis iszszoko isz rėlių ir iszmuszęs sieną puikiausio visoj Vokietijoj geležinkelio dvaro, įbėgo į pasažierinę salą. Ant laimės, žmonės spėjo pasitraukti priesz atsiradusį ne savo vietoj trukį.

‖ Sziaurnėj Afrikoj, mieste Sout-el Djema, netoli Tripolis, dėl pakeltų mokeszczių arabai pakelė maisztus. Ant jų suvaldymo isz Prancuzijos ir norėjo iszlipti ant kranto. Priplaukus prie kranto, gyventojai zokoninkų ne leido, mėtė su akmenims, o vieną kunigą sunkiai sužeidė. Valtis su zokoninkais turėjo grįžti atgal ant laivo.

‖ Amerikos konsulius Shilling, kurį per apsirikimą Vokietijos valdžios suaresztavo mieste Zittau, pagarsino laikraszcziuose, kad jį pasodino į szaltąją ir atemė jo popieras. Kada gi įklada iszėjo į aikstę, tai paleido, bet urėdninkai jo ne perpraszė. Klaidingi suaresztavimai atsitinka dar tankiaus Amerikoj, bet ir czia nekaltai suaresztuotų urėdninkai ne perpraszo.

‖ Į Mahsudų kraštą, Himalajų kalnuose, Indijose, angliszkas randas iszsiuntė kariaunos dalį nubausti gyventojus už užpuolimą ant angliszko garnizono. Angljonai iszdegino 7 mahsudų kaimus, bet 5 d. gruodžio, įpykyti mahsudai užpuolė ant angliszkų kareivių ir juos sumuszė: 10 angliszkų kareivių likosi užmusztų, o 15 paszautų.

‖ Vokietijos metalinių iszdirbimų dirbtuvėse pasibaisėtinai sumažėjo darbai: dabar tose dirbtuvėse dirba tik 26600 darbininkų, o spalinio mėnesyj dirbo dar 73 1000 darbininkų. Daugelyj dirbtuvių dirba tik pusę laiko. Dideliuose miestuose deszimta dalis gyventojų neturi darbo. Skaitlių neturinczių darbo darbininkų Vokietijoj paduoda ant pusės milijono.

‖ Szvediszka mokslo akademija nusprendė sziteip padalinti dovanas isz užraszo Nobelio (apie apdovanojimą Sienkeviczi'o nėra kalbos, tas buvo vien lenkiszkų laikraszczių iszradimu): santaikos dovaną pripažino profesoriui Bunantui isz Genevos; medicinos dovaną — profesoriui Behringui; chemiszką — profesoriui Van Hoffui; fiziszką — profesoriui Roentgenui; literatiszką — prancuzui Prudhomme arba iszpanijonui Jose Echegary.

‖ Vindobonos parlamente rusinų pasiuntinys Romančzuk pareikalavo parengimo Lvove rusiniszko universiteto vietoj lenkiszko. Rusinai studentai lenkiszko universiteto nedavė lenkams profesoriams skaityti lekcijų ir iszėję ant ulyczios, szaukė: "szalyn su lenkais"! Lenkai mat terp buvusių Lenkijos ne lenkiszkų gaivalų ne užsipelnė ant meilės.

‖ Maskoliszkas apszvietimo ministeris, jenerolas Vannovskyj, padavė carui praszymą, kad jį paliuosuotų nuo tarnystos. Priežastis pasitraukimo Vannovskio yra ta, kad laike paskutinių studentų maisztų, prie jų suvaldymo įsikiszo vidaus ministeris Sipiagin ir tokiam įsikiszimui caras pritarė.

Vanowskyj pildys apszvietimo ministerio pareigas tik iki steinanczių naujų metų.

‖ Nors maskoliszkas iždo minister's savo laike užgynė, jog per caro atsilankymą Prancuzijoj, Maskolija stengėsi iszderėti naują paskolą, bet pasirodo, kad isztikro su tokiu mieriu caras ir važiavo į Prancuziją. Dabar Vindobonos laikrasztis "Allgemeine Zeitung" pranesza, jog maskoliszka iždo ministerija pradėjo tarybas su Prancuzija, apie naują paskolą ir tai ne mažą, nes 200 milijonų doliarų. Paskolą maskoliai gaus Prancuzijoj.

‖ Mieste Mekkoj stovinti turkiszki kareiviai, ne gaudami prigulinczių algų, pakėlė maisztus. Pabugęs maisztų, sultanas iszsiuntė pinigus ant užmokėjimo algų Mekkos garnizono kareiviams. Tas vienog pagimdė panaszius maisztus pacziol sultano sostapilėj Konstantinopoliuj. Naszlės, moterys kareivių nuo seniai negaunanczių algų, susirinko priesz sultano rumą ir pradėjo szaukti, reikalaudamos pinigų ir algų už vyrų tarnystą.

‖ Australijoj senatos užgyrė naujas tiesas apsunkinanczias ateivystę. Pagal naujas tiesas į Australiją ne gali atkakti ateiviai ne mokanti kokios nors europeiszkos kalbos. Kaip gi tą suprasti? Juk turbut terp visų Australijos urėdninkų ne bus mokanczių visas europeiszkas kalbas, tai ne bus kam spręsti, ar atkankanti moka, ar ne moka kokią nors europeiszką kalbą. Matyt tos tiesos iszduotos vien priesz nemokanczius svetimų kalbų azijatiszkus ateivius.

‖ Nuo Filipinų salų daugelis gyventojų nekencziamų zokoninkų dominikonų kraustosi į Iszpaniją. Jiems vienog priguli 403000 akrų geriausios žemės. Amerikos karės ministeris užmano, idant tuos žemės plotus nupirktų Amerikos iždas nuo zokoninkų ir juos ant iszmokėszczio paliktų dabartiniems raudauninkams. Zokoninkai niekur ne pasirodė žmogiszkais savo raudauninkams, todėl užsipelnė ant neužkantos ir filipinieczių, kadangi visokiais budais, net su bažnyczios pagelba, stengėsi isznaudoti raudauninkus.

‖ Australijoj likosi iszduotos naujos tiesos, pagal kurias visi ne sutikimai terp darbdavių ir darbininkų turi but iszriszti per specijaliszką santaikos sudą. Pagal tas tiesas darbininkai ne gali sztraikų pakelti, bet užbaigti nesutikimus turi per santaikos sudą, kuriam pripažinta didelė galybė: jis gali, įvedimui savo nusprendimo, szaukti policiją ir kolonijos miliciją. Ką gi vienog darbininkai gal gero sulaukti nuo sudo, jeigu jis, kaip ir dabar daugume krasztų ant svieto yra, tarnaus kapitalistų reikalams. Priesz nusprendimą szito sudo nėra nė jokios apelacijos, jo nusprendimo turi visi klausyti.

Nauji iszradimai.

*** Dras Leteve isz Pittsburgo garsina, jog jis iszrado vaistą nuo ligos užvėrimo žandų. Vaistą savo jis įcziurszkia po oda. Iszbandė jis jį ant žvėrių ir ant trijų žmonių ir kaip sako, iszdavė jis gerus vaisius.

*** Prancuziszkas mokslinczius D-ras Chanluimess iszrado naują vaistą nuo sziltinių. Isz gydytų su szituom vaistu, kurį įcziurszkia po oda, 34 sziltinėms serganczių, visi iszgijo, o vartojant senus vaistus, Paryžiaus ligonbucziuose mirszta ketvirta dalis sziltinėms serganczių ligonių.

Vardan Teisybės.

"Tėvynės" nr. 38, 1901m., tulas Botagas isz Philta, Pa. paraszė, kad nuo T. Astramsko girdėjęs, buk Petras Mikolainis naudojasi isz "Tėvynės Mylėtojų Draugystės" knygų, nusiųstų į "Varpo" redakciją. Tą paskui atkartojo ir "Žvaigždė".

Budamas p. P. Mikolainis Shenandoah, Pa, 30 d. spalinio, 1901m., nuo p. V. J. Stagaro patyręs, buk tas turįs mano laiszką, raszytą p. T. Astramskui (laiszko nerodęs), katrame pasakyta, kad p. P. M. naudojasi isz "T.M. D." knygų. Tas laiszkas pitėkęs į Stagaro rankas su kitoms p. T. Astr. popieroms, kraustant "Tėvynę" isz Philadelphios.

Asz užginu tą paskalą, nes panaszaus laiszko asz nerasziau ir ant to nėra davadų; tas yra iszmislyta ar paczių kunigų, ar p. Stagaro ant prisilaižymo savo protektoriams, kad užkenkti tautiszkai organizacijai.

Szitą turi "Tėvynė" atszaukti, nes kitaip visi pamatys, kad kunigai meluoja, o p. Stagaras yra vien jų spangu įnagiu.

M. J. Damijonaitis.

Vietines Žinios.

— Ant Webster ul., pn. 328, keturios merginos likosi priėjusių į kambarį smalkių apsvaigintos. Ant laimės viena dar į laiką pabudo ir prikėlė kitas, kitaip butų visos keturios turėjusios užtroszti.

— Namuose pn. 4944 Armour ave., du negrai; 19 metų Clarence Silber ir Louis Benjamin už ką ten susibarė. Besibaraut, Benjamin iszsitraukė peilį ir su juom baisiai supjaustė Silberą; tas į pusę valandos pasimirė.

— Garsi Luetgerto deszrų dirbtuvė, ant Hermitage ave., kurioje Luetgert, iszviręs katile savo paczią, jos mėsą sukimszo į deszras, likosi parduota. Naujas savininkas toj vietoj žada parengti kitokią didelę dirbtuvę.

— Pereitos nedėlios dieną, ant Milwaukee ave. pasibaidė arkliai policijos patrolės vežimo ir pradėjo daužyti. Ant Center ave užbėgo ant vežimo prigulinczio lenkui Pianowskiui ir jį sudaužė.

— Gubernatorius szteto Illinois iszleido atsiszaukimą, kuriuomi kvieczia viso szteto gyventojus aukauti, kiek kas gali, ant suszelpimo burų moterų ir vaikų angliszkoj nelaisvėj alkį, vargą ir szaltį kencziancių. Chicagos miesto majoras Harrison tam pritaria ir pažada rinkti aukas terp miesto gyventojų.

— Pereitos nedėlios vakare, Auditorium teatre, ant kertės Wabash ir Congress ul. atsibuvo didelis susirinkimas ant burų naudos. Kalbėtojai peikė necivilizuotą karės vedimo budą ir reikalavo, kad Amerikos randas uždraustų iszgabenimą anglijonų supirktų arklių ir mulų į Afriką ant karės reikalų. Ant susirinkimo buvo 4000 žmonių, nuo kurių ant suszelpimo burų moterų ir vaikų sukolektavo 6000 dol.

Draugysczių Reikalai

I Sanarius Liuosybes Dr-tes.

Chicago. Sanariai Liuosybes Dr-tes atminkite, kad pagal nutarima Draugystes gausite kiekvienas "Lietuva" iki naujo metu. Todel privalote ant sekanczio susirinkimo, kurs bus laikytas nedelioj, 6 sausio, 1902m. Jono Petrosziaus saleje, 168 West 18-th. Street visi ateiti ir kurie norite "Lietuva" tureti per visa meta, turite tuojaus ant to susirinkimo užsimoketi prenumerata į draugystes kasa., o kurie nenorite turite vieszai ant susirinkimo atšsakyti, neatsisake gi ant szio susirinkimo — bus paskaityti už norinczius ir tures užsimeketi prenumerata lygiai su visais kitais sanariais.

Liuosybes Dr-te.

Chicago. Lietuvos Sunu Dr-te numažino istojimo mokesti, kuris dabar yra tik $1.00. Todel norinti prisiraszyti prie draugystes tegul pasiskubina pakol istojimas pigus. Dr-tes mitingai yra laikomi nedelioj po 15 d. kiekvieno menesio, po nr. 3301 Auburn ave.

Dr-te Lietuvos Sunu.

Žiurekite ir vaktuokite visi, Nedelia, 2 d. Vasario, 1902 m., nes toj dienoj Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubas tures savo Balliu, Freiheit Turner saleje, 3417—21 S. Halsted St., idant kiekvienas galetumet pasilinksminti priesz užgavenes. Pertai, guodotinu draugyscziu ir Kliubu praszome, kad toje dienoje nedarytu balliu, idant vieni kitiem neužkenktumem.

M. J. Tananevyczia, sekr.

"T. M. D." Susirinkimas.

Philadelphijos "T. M. D." Kuopa laikys susirinkima utarniko vakare 17d. gruodžio, saleje Lietuviszko Ne prigulimingo Kliubo. Visi sanariai yra užpraszomi susirinkti, ypacz kurie dar neatsieme knygu "Baudžiava Lietuvoje" ir "Geoliogija". Teip-gi ir norientiejie naujai į "T. M. D." įstoti.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po	52¢
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po	52¢
Virsz 1000 rubliu, rublis po	52¢

Galima siusti szimtus ar tukstanczius rubliu kiek tik nori, bet siuncziant mažiau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik szitokius sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rublius.
15 rubliu.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rublius.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau geros vietos ant uždėjimo kriaucziszkos szapos. Jeigu kuriame miste rastusi tinkanti vieta, kur mažai kriaucziu ir žydu dar nera prisiveisusiu, teiksites man duoti žine, o asz paczto kasztus sugražinsiu ir ten apsisedes užrodysiųjų vietos atsimokesiu. Mano adresas:

M. Z. T. Box 24, So. Boston, Mass. (13—12)

Pajieszkau savo pusbrolio, Kazimiero Gedbudo, isz Veiszvenu, Telszių pav., Kauno gub. ir Marijonos Žibkaites. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Adomas Norkus,
630 S. Canal st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Juozo Ostrausko, Antano Wyszniausko ir Jono Sakalausko. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

B. Ostrauskas,
222 Berry St., Brooklyn, N. Y.

Pajieszkau Jurgio Kasmauskio, Kauno gub., Roseiniu pav., Kaltininku parap. Girdejau, kad jis yra neseniai atkakes į Anglija. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti per telegrama žine ant adreso:

Joseph Kasmauskis,
4533 S. Paulina St., Chicago, Ill. (20—12)

Pajieszkau Vinco Jiewarausko, isz kaimo Graužiniu, Vaitkabaliu gm., Vilkaviszkio pav., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Simon Savitskas,
Box 271, South Fork, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio, Aleksandro Mikaliuno, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Malduczanu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Alena Janeliunaicze,
35 Ruble St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Baltramiejaus Buivio, Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Mazoliu, Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adrseo:

B. Laurinaitis,
Box 52, Vandergrift, Pa.

Pajieszkau Vinco Karpautsko, isz kaimo Geleziniu, Jenavo gm., Suvalku gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

M. Samolis,
32 Co. Art. Corps, Fort Lawton, Wash.

Pajieszkau savo brolio, Jono Petraviczias, Kauno gub., Sziauliu pav., kaimo Balsogalos. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Kaz. Petraviczia,
146 Inslee Place, Elizabeth, N. J.

Pjieszkau Kazimero Aiduko, gyvenusio Scranton, Pa., ir Jono Gailuno, Torington, Conn. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Andriejus Aidukas,
241 W. 46-th st. Chicago, Ill.,

Pajieszkau Juozo ir Jono Žakelio, isz kaimo Meszkuczių, ir Vinco Stanaičio isz kaimo Narto, visi Suvalku gub., Marijampoles pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Andrius Sarpalius,
68 W. 25-th st., Chicago, Ill.,

Pajieszkau savo sesers Barboros Szliužienes, gyveno ant Noble st., Chicagoje. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mateusz Lanauskas,
Box 145, Ladd, Ill.,

Pajieszkau savo szvogerio Petro Tamuliuno ir A. Pielruskio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Vilumaitis,
Box 11, Tariffville, Conn.

Pajieszkau savo brolio, Adomo Ignato, Kauno gub., Lukes parap.; pernai gyveno Windber, Pa. Teiksis atsiszaukti ant adreso:

Mikalojus Ignotas,
1124 S. Front st. Philadelpnia, Pa.

Pajieszkau Simo Szlakiecio isz kaimo Ožnugares ir Kasparo Usvalto isz kaimo Mažoniu, abu Kauno gub., Raseinu pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Martin Drignaitis,
Book Cliff, Grand Junction, Colo.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas lietuviu apgiventoje vietoje, prie lietuviszkos bažnyczios. Priežastis pardavimo liga. Atsiszaukite pas.

Klemens Stramski,
8800 Saginaw ave. So. Chicago, Ill.

Piglai ant pardavimo gera groserne ir "Candy Store", vietoje lietuviu apgyventoje. Atsiszaukite po nr.

728 S. Canal St., Chicago.

Pigiai ant pardavimo buczerne ir groserne vietoje lietuviu apgyventoje, arti lietuviszkos bažnyczios. Priežastis savininkes ligos verczia parduoti. Tad. Paleckas, 135 W. 18-th st., kerte Union. Chicago, (20-12)

Pigiai ant pardavimo gera karczema vietoje lietuviu apgyventoje. Savininkas turi dvi karczemi todel abieju neistengia užlaikyti: Atsiszaukite po nr. 24 Ruble St.

Reikalingas "draiverys" duonos iszvežiojimui. Te atsiszaukia mokantis savo darba ir gerai žinantis miesta. L. Szczepkowski, 3226 Mospratt st., Chicago. (13-12)

Rekalinga moteriszke ar mergina prie namu darbo prie mažos familijos. Dasižinoti "Lietuvos redakcijoj.

Tas vyras, kurs 17 d. lapkriczio atplaukes su manim į New Yorka ir tapo nuo manes atskirtas ir pas jį pasiliko mano naszulys, bus teip malonus paduoti man savo adresa.

199 Silver St., So. Boston, Mass.

Kas nori rusku pinigu gal dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Aukos ant kankintiniu.

Scrantano lietuviai nuo laikyto koncerto 30 lapkriczio	$ 3.39
Buvo	178.67
Sykiu	$ 182.06

Vienatino Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir užpigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 17-th st., kerte Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Geras peczius,!

kaip kiekvienas suprantame, žiemos laike yra reikalingu daiktu, bet ne mažiaus yra reikalingos jusų sveikatai geros gydyklos, kurios padaugina kraują ir suskubina jo cirkuliaciją kune. Vidurial teipjaugi reikalauja sziliumos, kaip kad ir pavirszja kuno, teip kad žmogus galėtų pakęsti visokias oro atmainas. Daugybė vidurinių ligų, kurios kartais esti labai pavojingos ir skaudžios, paeina nuo netvarkoj užlaikomo pilvo, ir todėl reikalinga ką nors daryti, kad nuo sunkių ligų apsisaugoti. Geriausiu žmogaus sveikatos apsaugotoju yra iszdirbtas Trinenerio American Elixir of Bitter Wine, vienintėlis gydantis vynas Amerikoj, kuris apsaugoja žmogų nuo įvairiausių netikėtų ligų, ypacz pilvo, kepenų ir inkstų, valo kraują ir gaivina kuną beprotą. Fabrikuoja jį vien Juozapas Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill., kurs kiekvienam pasiunczia jį ant pareikalavimo, arba gali jį gauti pirkt aptiekose. Prie dabartinių žiaurių orų reikia, kad kiekvienas tą vyną laikytų savo namuose!

Iszgydys užsiszaldyma su 1 diena.

Imk "Laxative Bromo Quinine" tabliteles. Aptiekorius sugražins pinigus jei ne iszgydys. E. W. Grove's parasas yra ant kožno boxello. 25c

ETHNOLOGIJA
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Dra M. Haberlandtą.

bė įtikėjimų ir burtų nuo stabmeldiškų, priešingų krikščioniškam tikėjimui, su juom

Iš pryšakio. Akmeninis stabas dievaičio gyventojų Velykinės salos.

Iš užpakalio. Akmeninis stabas dievaičio gyventojų Velykinės salos.

nieko bendro ne turinčių. Prie supratimo reikalo garbinti vieną dievą, kaipo valdytoją ir sutvėrtoją svieto, žmonės ne greitai prieina, kadangi jie turi artymesnius reikalus ir apsireiškimus matomus kasdieną, kokių išaiškinti menkai išlavintas protas ne įstengia, todėl juos velka į dievystės rubus ir to užtenka, kitokio išaiškinimo nereikalauja. Ir lietuviai, nors su viršum 500 metų praslinko, kaip jie priėmė krikščionybę, bet perkuną visgi dar laiko jeigu jau ne už lygų krikščioniskam dievui, tai visgi už labai galingą, nors iš jų mažai yra pažįstančių pamatus pamesto seno stabmeldiško tikėjimo. Stovinti vienog ant žemo kulturiško laipsnio žmonės nesirupina labai nė apie nesuprantamus gamtos apsireiškimus, tuos užgriebia vien protas augščiau pasikėlusių tautų; nuožmių protas apima vien arčiausiai juos pačius pasiekianti apsireiškimai, toki, kurie juos į baimę įvaro. Ligos, pavojus, stabdanti arba padedanti atsitikimai, tamsa nakties pirmiausiai patraukia mislis nuožmio žmogaus. Ant apsaugojimo savo ypatos nuo to, ko bijosi, jis išmislinėja visokius apginėjus arba fetišus, kuriais yra ne tik jo rankų padirbti fetišų stabeliai, bet net tuli gyvi sutvėrimai. Fetišizmo pasekėjams ne tiek rupi ištirimas juos bauginančių apsireiškimų, kiek radimas apginėjų prieš tą, ko jie bijosi. Tikėjimas todėl išdygo ne iš supratimo ir dvasios reikalavimo, bet jį žmonės paėmė už savo apginėją nuo visko, kas yra pavojingu; nuožmių tautų tikėjime nėra nė jokių doriškų prisakymų, jis apie doriškus principus nesirupina, bet yra vien apginėju žmogaus ypatos nuo to, ko jis bijosi, ką laiko už pavojingą. Rods ir krikščiališkas Dievas yra apginėju silpnų teip kaip ir nuožmių fetišai; krikščionybe arba kitoks paremtas ant garbinimo vieno dievo tikėjimas už pamatą turi doriškus prisakymus: pasimirus — žmogu laukia sudas ir dovana už gerus darbus, o bausmė pragaro ugnyje už piktus. Ant tokio pamato pasikėlė tikėjimas tik pasikėlus žmonėms ant augštesnio civilizacijos laipsnio.

Pradinė žmonių religija apėmė tik paprastus žmonių reikalus, o kaip numanote, necivilizuoti žmonės reikalų turi daug mažiau; nuožmi daugelio reikalų civilizuotų žmonių ir suprasti ne gali. Iš pradžių žmonės nesirupino išmelsti pagelbą gerų dvasių ir gerųjų dievaičių, su kokiais nesusitikdami, jų nepažinojo ir ne garbino, stengėsi permalduoti vien piktas dvasias ir piktus dievaičius, kurių piktumo bijojo. Juo žmogus stovi žemiau, juo daugiau bijosi piktų dvasių, juo daugiau tokių pažįsta. Antai ir šios dienos lietuviai, nors jie nuo 500 metų yra katalikais, bet tiki dar į daugybę visokių ne sutikančių su krikščionybės prisakymais dvasių, o jų daug apšviestesni kaimynai jau seniau paliovė tikėję į tas dvasias, kurios lietuvius dar ir šiądien gazdina. Toliaus nuožmių tikėjimas rupinasi apie palaidojimą numirėlių, apie gydymą ligonių, ką pas civilizuotas tautas atlieka speciališkai išlavinti ir išmokinti daktarai, ir ant galo užsiima tirinėjimu paslaptų apsireškimų ir žinoma, nuožmi, ne pažinodami pamatų gamtos moksių ir tuos savo tirinėjimus veda ypatiškai, visai klaidžius daro išvedimus. Su laiku tikėjimas apima ir praktišką žmogaus gyvenimą, kaip antai: po jo užveizda atsiranda lytiškas išsilavinimas, suvedimas į poras, apsivedimas ir likimas pasimirusių. Kunigija kaipo luoma atsirado labai seniai, ji su laiku įgauna vis didesnę įtekmę, savinasi sau vis daugiau ir daugiau tiesų, kaip kur ji pasisavina sau prižiurėjimą visų žmonių žingsnių ir privatiškų jų reikalų; bet ir šiądien yra dar ant žemės tautos neturinčios visai kunigijos. Kunigija paima į savo rankas pildymą visų tikėjimiškų formų: tik per jos tarpinikystę žmogus gali susipešti su dvasioms ir dievaičiais, tik per kunigų tarpinikystę gali išsiliuosuoti nuo bausmių piktų, tik per kunigijos tarpinikystę žmonės, ant išprašymo malonės ir pasiliuosavimo nuo piktumo dvasių duoda joms aukas. Kunigija sumonopolizuoja susinešimus su dievaičiais ir geroms ir piktoms dvasioms, be jos tarpininkystės žmogus ne gali pats pasiekti dievų. Krikščioniškuose tikėjimuose daugiausiai tiesų ir monopolių prisisavina katalikiška kunigija. Kunigystė iš pradžių buvo tai privatiškas reikalas kelių žmonių, bet su laiku, kaip antai pas polinezijonis ir negrus vidurinės Afrikos išsidirbo ypatiška luoma, paėmusi į savo rankas dievmaldystos reikalus ir jos formas. Kunigijos pareigos pas tulas tautas ankštai surištos su pareigoms tautos vadovo, kuris yra ne tik kunigu, bet ir vadovu, tautos viršininku. Antai ir maskoliškas caras yra ne tik valdonu Maskolijos, bet ir tikėjimišku viršininku maskolių stačiatikių. Necivilizuotoms tautoms kunigai reikalingi ne tik ant atlikimo ceremonijų garbinimo prabočių ir tautos dievaičių, bet jie, pagal įtikėjimą žmonių, žinoma pačios kunigijos įkveptą, turi galę pašaukti lytų, jeigu jis reikalingas, arba jį apstabdyti, jeigu jo yra per daug; jų burtai gali privesti prie laimingo galo kiekvieną tautos užsiėmimą; kunigai nuožmių yra drauge ir pranašais, jie gali pirm laiko išpranašauti ateitį ne tik pavienioms ypatoms, bet ir čielai tautai. Prieš kiekvieną svarbesnį užsiėmimą, prieš kares ir padarymą sandaros tauta kreipiasi prie savo kunigų, kurie daro burtus ir paskui pasako, kaip gali nusiduoti rengiama karė arba kitoks svarbesnis užsiėmimas. Kadangi kunigai paprastai daug apšviestesni už kitus tautos sanarius, tai jiems ne sunku tamsesniems teip išpranašauti, kad tie kunigo žodžius gali teip ant gero, kaip ir pikto sau išaiškinti; jeigu kaip kada pranašysta išpuola visai klaidinga, tai ir tąsyk už tai kunigas ne atsako, bet dievaitis, kuris, turėdamas piktumą, klaidžia pranašysta jį užrustinusią tautą užsimanė tyčia nubausti. Pas nuožmias tautas kunigystė laikosi tose pačiose šeimynose, ji nuo tėvų pereina ant vaikų, kuriuos tėvai išmokina visokių reikalingų burtų ir mokslų, slepiamų nuo kitų tautos sanarių. Pati kunigija nėra išradėja dievmaldystos formų, bet ji yra tik palaikytoja tų formų ir tautos padavimų. Kunigija niekur ne prisideda prie pirmžengystės, bet visur, net terp augščiausiai civilizacijoj pasikėlusių tautų yra suturėtoja pirmžengystės. Kunigija lygiai pas nuožmias kaip ir civilizuotas tautas yra palaikytoja senų tautos papročių ir įtikėjimų, kadangi tas išeina tik ant jos naudos.

Suvedimas į tvarką tikėjimiškų pažiurų, tikėjimiškų apeigų formų priguli jau pasikėlusioms ant augštesnio civilizacijos laipsnio, pasiekusioms tvirtesnę orginizacijos formą tautoms. Tvarka ir įstatai tikėjimiškuose dalykuose atsirado tada, kada tautiškos giminės susirišo į viešpatystes. Ten, kur visokios tautiškos giminės jungiasi į kruvą ar tai ekonomiškai, ar politiškai, kiekviena giminė atsigabena savo tikėjimą, savo dievaičius ir dvasias, savo tikėjimiškas apeigas; visus tuos tikėjimus jungia į kruvą tautiški padavimai. Pats tautos gyvenimas atsiliepia ant jos tikėjimo, ir jos garbinamų dievaičių. Juo augščiau pakilo tautos galybė, juo didesnius plotus užima jos sutverta viešpatystė, juo daugiau priguli prie jos tautiškų giminių ar tai pristojusių geru, ar su prievarta, juo galingesni yra tautos dievaičiai: tautiškos giminės nesusiorganizavusios į viešpatystes garbina giminės prabočius ir dvasias, susiorganizavusių gi į viešpatystes, kuriose yra daug tautiškų giminių, jau neužganėdina tie mažai galinti dievaičiai ir dvasios, todėl viešpatystėse, vietoj tokių mažai galinčių dievaičių, atsiranda daug galingesni tautos dievai. Juos garbina ne tik atskiros prigulinčios prie viespatystės tautiškos giminės, bet visos viešpatystės gyventojai; jie pastoja dievais visos tautos, kuriuos visi privalo garbinti ir nuo jų melsti pagelbos. Tokiu budu tikėjimai ir visokių tautų garbinami dievaičiai keičiasi gana tankiai, jeigu dėl kokių nors priežasčių keičiasi ir tautos likimas. Visos senovės religijos yra tautišku tikėjimu, paremtu ant tautos istorijos, ant jos padavimų ir apeigų, ant papročių. Tik terp tautų pasikėlusių ant augštesnio laipsnio, kurių neužganėdino senos formos ir apeigos, naturališkai užgimė krikščionybė ir supratimas jos dvasios; pas tautas gi stovinčias ant žemesnio laipsnio, kurioms krikščionybė, teip sakant, likosi primesta, ji perėjo į pildymą formų ir apeigų, be tikro supratimo dvasios. Ir pas lietuvius tikėjimas remiasi ant pildymo v

DOVANOS
VISIEMS DYKAI

$5000 Vertes Dovanu bus iszdalyta dykai visiems Pirkejams!

Dovanas pradejome duoti nuo sziadien ir trauksis iki pat Kucziu Nakcziai.

Musu krautuve bus iki Kaledu Atidaryta kas vakaras.

Puikios dovanos prie pirkiniu vertes uz	$1.00
Puikesnes prie pirkiniu vertes uz	$2.50
Brangios dovanos prie pirkiniu vertes uz	$5.00
Dovanos vertes $2.00 prie pirkiniu vertes uz	$10.00

KALEDINIS ISZREDYMAS KRAUTUVES JAU PARENGTAS.

Kalediniai laikrodeliai.

Moteriszki Sidabriniai ir Gun metal Chatelaine laikrodeliai, szveicariszki viduriai, po..... $2.25

Vyriszki laikrodeliai, gvarantuoti ant 20 metu gold filled lukszta, graviruoti, Elgin arba Waltham viduriai, vertes $15.00, po..... $10.00

Moteriszki su Hunting lukszta laikrodeliai, gvarantuoti ant 20 metu, Elgin viduriai, gold filled lukszta, puikiai graviruoti, vertes $18.00, po..... $12.00

Kaledines Graznos.

$1.25 Už moteriszka gryno aukso Chased žieda, su briliantine akute, dailioj dežutej.

$2.00 už moteriszka gryno aukso žieda iszsodinta turquois, emeraldais, perlais ir rubynais, vertes $4.00.

$5.00 už moteriszka gryno aukso Marquise žieda su 5 emeraldais apsodintas aplinkui su 18 perlu, žemcziugu ir opalu, vertes $10.00.

$3.00 už moteriszka gryno aukso graviruota žieda, iszsodinta 3 ir 5 akmenims turquoise, emeraldais ir rubynais, vertes $5.00.

$1.50 už moteriszkus auksinius auskarius, iszsodinti žemcziugais, perlais ir emeraldais su balto akmens viduriu, vertes $2.50.

$1.50 už vyriszka gold filled graviruota kabute prie laikrodelio, 15 gatunku, vertes $2.50.

98c už vyriszka auksine insaga, iszsodinta rubynais, emeraldais ir baltu akmeniu, dailioj aksomu klotoj dežutej.

98c už puiku paauksuota pastatomaj laikrodi, 5 coliu augszcžio, iszpuosztu apsodu; kiti iki $25,00.

75c už dailu vyriszka paauksuota Link lenciugeli, gvarantuota ant 5 metu.

Moterims ir merginoms Jakes, padarytos isz grynai vilnones Kersey, Melton ir beaver materijos, tinkamos dabartiniam sezonui, naujausios mados ir darbo, nekurios su augszta rolling kalnieriais, kitos gi su coat pavidalo kalnieriais, visos sugeru pamuszalu, visokiu spalvu, paprasta preke $7, dabar bus po **$3.98**

50 stukiu nuo 42 coliu ploczio grynai vilnoniu; venetians, cheviot, storm serges, granites, melrose materijų. Szilkines ir vilnones vokiszkos plaids, puikiausiu parvu, paprasta preke 75c už yarda; po..... **50c**

40 stukiu grynai vilnoniu melrose matenju, granites, venetians, cheviots, whipcords, broadcloths, pienola, satin, solieles, prunellas, poplins ir henrietas, vertes $1.25 yardas, po **75c**

50 stukiu nuo 50 coliu ploczio grynai vilnoniu ingabentu broadcloths, venetians, whipecords, prunellas, eudoras, drap de almas, peau de soies, tailor cheviots, storm serges, finettas ir daugybe kitokiu puikiausiu materiju vertes $1.50 yardas, po **$1.00**

20 stukiu labai puikios peau de soies materijos su atlasiniais atmatais, gvarantuotos kad geraj devesia, parduodamos visur po $1.00 yarda, pas mus ant szvenczio po..... **69c**

Vyrams ir Vaikams drapanos po $7.50 ir $10.00

Turime 2500 Siutu ir Overkotu, labai puikiu, tokiu kitur negausite be $10.00 ir $15.00. Atelkit pasižiuret.

$1.98 už puikius vaiku Siutus ir Reeferius. Siutai isz grynai vilnonio cheviot, vestee, manly 2 ir 3-piece gatunku. Reeferiai isz geros sziltos chinchilla frieze materiju, su aksominiu ar dideliu storm kalnieriu, vertes $3.00.

$2.98 už vaiku nobby Top Coats ir Reeferius. Top coats padaryti isz grynai vilnones kersey, melton ir frieze materiju, juodos, melavos, russos ir oxford spalvu, trumpi ar viduting ilgio, metu nuo 8 iki 16. Reeferiai padaryti isz boucle, kersey, friezes ir chinchillas, su mažu aksominiu arba dideliu storm kalnieriu, vertes $5.00.

Dalykai tinkami Kaledu dovanoms.

98c už puiku moteriszka celluloidos toaletine skrynele su puikiu sziliputu veidrodžiu, szeriniu szepecziu ir szukoms.

49c už vaikams celluloydine darbo inrankiu dežute su penkiais kauliniais instrumentais ir antpirszeciu.

98c už vyriszka celluloydos skutimosi inrankiu dežute, atlasu iszmuszta, kurioj randasi britva, szepetukas ir muilinyczia.

Muzikos albumas: puikus rankius muzikos albumu, celluloydos apdaruose, su puikiais iszmarginimais ant virszu, prekes nuo ..... **$2.98** iki..... $15.00

$2.50 už easel pluszo albuma, metaliniai krasztai, puikiu veidrodeliu viduryj virszo, ant 72 fotografiju.

75c už vyriszka rukomuju dalyku dežute, su atlasu iszmuszta, kurioj randasi briar pypkis, cigarnyczios del cigaru ir cigaretu.

98c už celluloydini albuma, paauksuoti krasztai, paauksuota kabe, su puikiais iszmarginimais ant virszu.

Sofka geriausiu velour iszmuszta, puikiausiu spalvu, gvarantuoto darbo, nuujausio puikaus gatunko, vertes $8.50, už..... **$5.00**

Sofka, iszmuszta 3 spalviniu velouru, Rococo remai, gryno plieno plunksnos, rakandu krautuves garsina tokias po $15.00, ant szvenczių parduosime po..... **$9.00**

Puikus supamasis kreslas su rankenoms, padarytas isz aržuolo, su puikia atlosza, kitur tokius parduoda po $4.00, dabar po **$2.00**

Vieszruimiui stalai, piano palisziuoti, su puikiais padailinimais, puikiausias koki gali gaut, dabar ant szventes už..... **$2.98**

Bruseliniai divonai, 9×12 dydžio, puikus kokius gali gaut, vertes $25.00, po..... **$15.00**

Lace kortynos, 3½ yardu ilgio, baltos ir kremavos, puikiu iszdirbimu, vertes $3.00, mes ant szvenczių paleisime pora už..... **$2.00**

Portjieros ant duriu, puikiausiu rasztu ir parvu, didžiausiame pasirinkime, su didelials spurgais, paprasta preke $3.50, ant szvenczių paleisime po..... **$1.75**

KLEIN BROS.
795-805 So HALSTED ST.
COR. CANALPORT AVE.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat
jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Efektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nužengė pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižalluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama ataidengia priesz iszlavinta aky specijalisto: Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!
Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užvilktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svalgulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmo ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitilius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda pusley. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslių lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie juma iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsisloja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszaiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, puikybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali pasiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egzczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.
Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau vitokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas pulaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,

J. C.

State of Illinois }
County of Cook } s. s.

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasirraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra

(Seal)

George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitraukti, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiunciame kožnam dykai ant papraszymo.

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norviko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS
MARJA DOWIATT,
Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telef-nas: Canal 78.
Telefonu galima isz kiekwienos aptiekos.

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIOS NAMAS SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.
Musu fabriko siekiu yra aptelkti žmones reikalingais daigtais už kuopigiausia preke.
Nepirk nieko, pakol ne persitikrinsi apie musu Prekes, nesa be reikalo iszmesi pinigus.

Apart muzikaliszku instrumentu ir tt. mes paduodame yvairiauses žaisles vaikams, elektrinius naujumynus, ir 1.000 naudingiausiu naminiu daigtu už pusta trisa prekia. Jei nebualte užganedinti pirkiniu, sugrandinsime pinigus. KIEKVIENAS PIRKEJAS GAUNA PUIKIAS DOVANAS. Prie pirkinio už $1.00 galite pasirinkti dovanu vertes 10c; perkant už $10.00, dovanu gausite vertes $1.00, ir tt. Apart to, jei umai pirkszite, nuleisime 10 procenta. Pareikalauskite umai katalioga.

Jei nori, kad namie butu linksma, nusipirk HOME MUSIC BOX, geriausias ir pigiausias naminis muzikaliszkas instrumentas, nes duoda daugiau priimnumo negu SEIMYO DOLBNIU VERTES VARGONAI, kadangi prie jo nereikia jokio mokslo,— jis pats grajija. Viei pirkejai dėkingiasi toki ingijo. GRAJIJA suvirszum 100 yvairiu grajų, kaip tai parodo pridetas prie kiekwieno instrumento laiszkas. Szy instrumenta gali naudoti bažnycziose, mokyklose, giedojimo ir kitose draugystese del palydojimo giesmiu. Užpraszytam ant kokio pasilinksminimo su szia muzika, preke jos gali in viena nakti sugryžti. Grajija yvairius hymnus, marszus, valcus, polkas, kadrilius, arijas isz operu kaip ir naujausias dainas. Kožna isz ju galite atkartoti kiek tik norite. Tik $6.00 dalinoj skrynutej su muzika. Ant pareikalavimo ta instrumenta pasiunciame kožnam po aplaikymui $1.00; likusioji suma turi but iszmoketa po aplaikymui muzikos. Agentai daro ant to didelius pinigus. Prisiunk 2c ant katalioga.

STANDARD MFG. CO., 29 Beekman St., P. O. Box 1179, N. Y. Dept. L. C

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.
TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.

Mes esame seniausi laikrodžių prekejai, ir sziandien szio laikrasczio skaitytojams smarkiai numaziname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar *žiekviensm prieinamos*, ir joki kiti laikrodeliu pardavejai *neinstenjia su mumis konkurruoti.*

Prie kožno pirkto laikrodelio prideiame dovanu puiku Dickens lenciugeli su cameo prie vyriszko, 50 coliu Lorgnette prie moteriszko laikrodelio.

No. 1. 14k Dvigubai paauksuotas Hunting lukszta. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 *Aukszinio laikrodelio.* Gerai akmeniuota masziner lia, nustatomas teisingiausiai parodo laika. Kiti pardavejai garsina tokius po $3.50, $3.75 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $2.98.**

No. 2. 14k Dvigubai paauksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 *aukszinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka masziner lia, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gražus viruotas. Kaitkriausias laiko rodytojas. Kiti garsina toki po $4.49, $4.75, $4.98 ir $5.50, **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $3.98.**

No. 3 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, dailiais lukszta is, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas: hunting. Iszrodo ant $45 *Aukszinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka masziner lia, su daugeliu akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laiko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.25.**

No. 4 14k Dvigubai paauksuotas Su gaubtais papuoszimais, *iszsodintas su Peru Diamantais, Rubinais, etc* Puikus lukszta. Nerasi pulkeszio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $50 *Aukszinio laikrodelis.* Masziner lia tokia pat kaip No. 3. Kitur tokius parduoda po $6.75, $8.00, $8.25 **Gvarancija ant 20 metu. Musu preke $5.75.**

No. 5 14k Tikras auksu lietas, Puikiai graviruotas, hunting. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, 2 lukszta storo gryno aukso. Niekados nenusizers de nenublanks. Iszrodo kaip $60 *Aukszinio laikrodelis,* su daugeliu akmenu, grynai ameriszka masziner lia, nustatomas. Laika laiko kuogeriausiai. Kiti garsina tokius po $7.25, $8.50, $9.50 **Gvarancija ant 25 metu. Musu preke $6.25.**

Mes parduodam tavorus pilnai juos gvarantuodami. Kam laikrodelis nepatiks, ar ras jame kokia yda, atmainysime ant kito, arba *pinigus sugrumžinsime, ant iszegzaminavimo* pirm užmokejimo pinigu, bet czia pirkejas užmoka tik Expreso kasztus, o jei rastu laikrodeli ne tokiu, kokiu mes paduodame, gali sugražinti musu kasztais. *Jei pinigus prisiunczia kas drauge su orderiu, duodame* DOVANAI *puiku lenktini peili* ir visus expreso kasztus mes pats apmokame.

VISUS LAIKRODELIUS SIUNCZIAME C. O. D.

KAIP ORDERIUOTI: Paduok savo *pilna adresa,* pažeinkink *numeri ir preke* laikrodeliu, koki jus norite *vyriszko ar moteriszka,* diduma, ir paduok arcziausio *Expreso ofisa.* **Kur nera Expreso ofiso** tai savo orderi ir pinigus pasiunak registruotoj gromatoj arba iszpirk Money Orderi. Tada mes laikrodeli ir peili pasiunsime per pacsta užregistruotam pundelyj. Jeigu jus pirksite ant syk *szeszis* vienokio numerio laikrodeliu, duosime **DYKAI! VIENA LAIKRODELI.** *szeszis* laikrodeliu No. 2, tai gausite prie to **DYKAI VIENA LAIKRODELI** No. 3. **Niekur nepirk kitur laikrodeliu** pirm negu pamatysi musiszkius. Per tai užcedysite daug pinigu. Szios prekes ne visados bus teip žemos, todel *siunsk orderi sziandien.*

Atlas Jewelry Co., 15 METROPOLITAN BLOCK, Chicago, Ill.

DYKAI 14 puikiu dovanui! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit paziuret, paziurejimas nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turzan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKISZKA, 14K. su dvigubais paauksuotais lukszta is, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA, pilnai akmenu, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, iszduodame raszyta GVARANCZJA ANT 20 METU; pagal isrvezda ir geruma toki laikrodeli visados gali iyzinti pre $40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikiu laikrodeliu myletojams mes duosime begyje 50 dienu puikius presentus: 1. VIENNA MAKIU PUTU PYPKE su didele galvuke ir gražiariniu cibuku, vertes $1.50; 1 grynu MAKIU PUTU CIGARNYCZIA, vertes 75c.; 1 nikeline BRIESZUKAMS DEŽUTE, 25c; 1 dailu auksinuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuota SAGUTE, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU dalmantais s dintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora paauksuotu kolionisku su parmuterio virszais, 40c; 1 pora rankovemsguziku, su permuterinia apaczia, 25c; 2 kainieriams guziku, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikia in krutine sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siuncziame C. O. D. už $4.98. apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntini galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugrandinkite musu kapital musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas, $1.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuns pinigus drauge su orderiu, gaus dar extra dovana puiku LANKTINI PEILI: dailiems mes pasiunsime toda per pacsta, užregistruoto savo kasztais Jeigu pirksi ant syk VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI, nori vyriszki laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko Dickens lenciugelio mes pasiunsime moteriszka 50 coliu auksinuota Lorgnette lenciugeli Raszyk sziendien, pakol laipardavimas neiszbaiges. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

J. P. Rashinskas Photografas.

Paeme raktus nuo Fordtran Bros. Photografiszkos galerijos 14 Rugsejo, 1901, ir nuo to laiko yra pilnu užveizetojumi ir valdytoju fotografiszko biznio firmos Fordtran Bros.

J. Rashinskas,
13724 Leyden ave., Chicago, Ill.

OFFICES: 256 Grand st. & 313 Bedford ave. BROOKLYN.

Sudrutinimas plauku.

Tikrai wienatinė gydykla ant užleidinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi ½ trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, ir praszalina visokia neczista sistema.

Geriausia dantu gyduole: Musu gyduole nustabdo Dantu skaukejima ½ keles minutas. Mes savo Gyduoles gwarantawojam. Preke tik 20c. Imant 6 boukštes $1.00. Siuncziam Pacztu ir ½ swetymas szalis. Budas kaip jas wartoti yra parodytas kellose kalbose.

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J.M. BRUNDZA CO., Sta W. Box 106., Brooklyn, N. Y.

Kaledines Dovanas
DUOSIME
Visiems Musu Pirkejams.

ATEIKITE PASIIMTI.

Dovanos dalysis nuo sziadien iki pat KUCZIU DIENAI.

Kiekvienas pirkejas **Uolaktiniu tavoru, Drapanu, Skrybeliu, Czeveryku, Moteriszku Skrybeliu ir Naminiu rakandu** vertes už $2.50, $5.00, $7.50 ir $10.00 aplaikys dailia ir naudinga KALEDU DONANA,— Dovana, kuri kiekviena užganedins ir bus ant ilgo laiko geru paminklu. Dovanos dalysis VISISZKAI DYKAI. Musu tavorai, kuriuos savo pirkejam parduodame, yra geriausi ir puikiai padaryti, o prekės žemiausios visame mieste.

RETAILERS OF EVERYTHING.....
S. LEDERER & Co.
91st & COMMERCIAL AVE.
BECK BLOCK
SO. CHICAGO.

Daugiau kaip 30 metus iszmcgintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

F.P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

KLAUSYKIT!
Ar reikia Tamistai Laikrodelio?

Jeigu teip, tai pirk pas Juozą Matuti, o nesigailesi; nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszineliu gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavincziavonemis, abrozu ir abrozeliu. Kas ka norit iszmokszciaus minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite katalioga su placziu apraszymu ape viska. Adresas.

Joseph Matutis.
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

GYDYKIS NAMIE!
Jeigu esi kankinamas kokia liga, tai jumi užsimokes raszyt in Viropotens Co. pirm gydymosi kur kitur, nes jie užtikrina visiszka iszgydyma kožnos ligos kuria priima ant gydymo, už $4.00 ant menesio.

Ar esi nerviszkas, nustojes vilties ir vyriszkumo, nusilpnejes, nuvarges rytmecziais, nerangus, greitai pailstantis, gedingas, nusimines, neužsitikintis, nespakainas, suerzinantis, baugus? Ar turi prasta atminti, galvos svaigima, užyma ausyse, szirdies plakima, paraudonavusias, indubusias ir aptemusias akis, pajuodavusius paakius, puszkuczius, plemias ar pratrukimus ant kuno, nemoraliszkus sapnus, nėgamtiszkus dieninius ir naktinius nubegimus, szaltas dalis kuno, skausmus nugaroje, kryžiuje ir po krutine, sunkuma ant krutines, puvima gerkles, pusles ar inkstu liga, varicocele, gleet, striktura, syfiliszka kraujo užnuodyjima, arba kokia nors privatiszka, nerviszka, skuros, arba kroniszka liga? Ar kenti nuo nemigos? Ar eina smarve isz burnos? Ar plaukai slenka? Ar palaikius per nakty nusistoja kas szlapume? Jeigu teip, tai Viropotens Co., Room 1, 3506 Indiana Ave., Chicago, Ill., užtikrins jum nuoszakny ir visiszka iszgydyma už $4.00 ant menesio, jeigu pasirodys jog jusu liga yra iszgydoma. Jus pajausit pagerejima isz pirmos dienos, eisit geryn kasdien, ir neužilgio atsirasit karaliumi terp vyru, ant kuno, proto ir szirdies. Visokias periszkadas linksmumui apsivedusiam gyvenime praszalina. Jokiu gromatu negarsina. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Ligonius per gromatas gydo su didžiausia pasekme. Atsilankymas nera reikalingas. Jokio paraszo nuo ko, ant gromatu ir gyduoliu nera. Gyduoles prisiunczia niekam nežinant. Raszydamas indek marke ant pilnos klausimu listos.

Atsakancziausi ir pigiausi gydynyczia vakarwse. *RODA DYKAI.*

VIROPOTENS CO., CHICAGO, ILL.

Dr. Leonard Landes,
Lietuviszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

UsŽtikrina IsŽgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas LytiaŽku Daliu

iszgydysiu ½ keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydyma užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: nuo 9 ryto, iki 1 po piet; nuo 5po piet iki 9wakaro
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dyai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk savo liga, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi

Dr-as A. M. BACEVICZE,
— GYVENA PO NR. —
8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuvisi, kurie tikrai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi ir gauti visa roda.

Lietuvisi, norintėjie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

Kasprisius 25c. paczto markem ant žemiau padeto adreso aplaikis puiku tautiszka paveiksla D. L. K. Keistuti su Byruta. Adresuokit teip:

W. Kudarauckas, (12—21)
Bx. 234, Lawrence, Mass.

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn Ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale, del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu. Atvaževe isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvine. Su guodone,

Petras Szlakys,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tikrą tikras
$2.00
Ant wesilliu ir kitokiu reikalu nuima Fotografijas kuopuikiausias.